

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitlár postt. sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesülé-

vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 352.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ

STAUBER JÓZSEF

Kedd, július 9.

Mai számunk főbb közleményei:

Negyed milliárd ágyukra.
Az aradi román püspökség hanyagsága.
Halálos autobaleset.
Aradon teleplezett kivándorlási ügynökök.
Feleséggyilkos zenetanár.
A nagyhalmágyi főszolgabíró tavozása.
Felpofozott aradi ezredes.
Rejtelemek a harmadik moziengedély körül.
Lőtérén felrobbant ágyú.
Veszedelem a portugál köztársaság.
Elnökválasztás AAK-ban.
Királygyakorlatok Aradmegyében.

Hamis érzelmek.

Arad, július 8.

Nagyváradon — hogy miért ép Nagyváradon, annak bizonyosan oka volt, — Károlyi Mihály gróf eltüntette azt az ellentétet, amely a magyar agrarizmus és merkantilizmus között vágott rést. Esztendőnk óta, amióta az országban gazdasági mozgalmak vannak, tudunk erről az antagonizmusról, s ha sajnáltuk egyik, vagy másik oldalon a túlzásait és a kitöréseit, természetesnek kellett vennünk, hogy az érdek-ellentétek megnyilatkoztak, összeütköztek, mert így van ez Ausztriában és így van Németországban és minden oly országban, ahol a népesség földbirtokos osztály és kereskedők meg iparosok között oszlik meg. És Károlyi Mihály gróf, rövid idő előtt még az Omge elnöke és a magyar harcos agráriusság vezére, azt mondja Nagyváradon, hogy „a közgazdasági tényezők harmónikus együttműködése” az ő gazdasági programja.

Azonban nem először jár kacér táncot az ellentétek között Mihály gróf. Ő, egyik vezetője annak a szövetségnek, amely a radikális választójog ellen készült tömörülni, sőt már meg is tartotta a fővárosban a maga választójog-ellenes gyűléseit, most, a szövetséges szocialisták kedvéért, szintén a választójog felől szónokol és majdnem azt mondja, — vagy talán már azt is mondja? — hogy a választójog tekintetében közte és a szocialisták között szinte nincs is nézetkülönbség.

Milyen szép ez gondolatnak: ezerholdas és szakszervezeti elvtárs, gróf és Bokányi, agrárius és váradi merkantilista, nemzeti választójogos és reformklubos, mind, mind összebarátkoznak és egymásba szerelmesednek. Miután az áldozatnak, a leereszkedésnek, a békülő kedvnek felülről kell jönni, vajon mi az mégis, a minek kedvéért ez a nagy kiengesztelődés, ez a természetellenes összebarátkozás történik.

A hol az elvi ellentéteket eltakarják, vagy elzsidbasztják, ott többnyire a személyi kérdések és az érdekek kormányoznak. Most sincs különben. A személyi gyűlölség Tisza ellen, akinek szemében, mikor a képviselőház határozatának és a parlament méltóságának kellett érvényt szerezni, Károlyi Mihály sipja, sőt Károlyi Mihály gróf se volt szent, — és annak az érdekek érvényesülő kísérlete, hogy a munkapárt helyére más kormányalkító többség kerüljön. Ez a nagy cél, a mely minden népgyűléssel közelebb jut — ha nem is a megvalósuláshoz, hanem a világosság-hoz. És ezért hangzik el, váratlanul, de

mindenesetre egy kereskedő városban, Károlyi Mihály gróf ajkáról a „közgazdasági tényezők együttműködésének” dala.

Hogyan: hát már nem „uzsorázza ki” a falusi szatócs a népet, amelynek megmentésére fogyasztási szövetkezeteket kell csinálni? Már nem kell kiküszöbölni a közvetítő kereskedelmet, a börtét és a kereskedelem egyéb „kinövéseit”? Már nem kell italmérési jogot adni a gazdaköröknek, nehogy a falusi korcsmáros, vagy regelabérlő befolyása alá kerüljön? És az egyéb programpontok, amelyek közös címe: „a kisgazda megmentése” volt, mind elfelejtődtek, vagy elvesztették aktualitásukat?

Hát igen, erről van szó. Naiv reformklubosok, hiszékeny szatócsok és gyanakvó szociáldemokraták, eljön az ideje, el kell jönni az idejének, amikor a régi, az igazi Károlyi Mihály nyilatkozik meg, igazi lényében, a természetes érdekei által kormányoztatva; amikor majd másként fog képzelni választójogot és közgazdasági harmóniát, mint ahogy ezt most mondja. Addig azonban, tegyék meg Károlyi Mihálynak azt a szivességet, hogy az ő megaláztatásáért az ország fölfordítása legyen a boszu; és legyenek oly jók, ültessék a kormányra az új koalíciót, amely az alkalmaskodásnak, az elvek közül való mesterkedésnek oly kitűnően érti a módját. De miért akarják elhíttetni, hogy ehhez az alkotmánynak, a parlamenti szabadságnak is van valami köze?

Parkünnepély Soborsinban.

— Hunyady grófék ünnepnapja. —

A soborsini grófi park karsu, sudár fenyőkolosszusai alatt, óriási tölgyfái árnyékában különös és érdekes embertömeg hullámozik a bársonyos gyepen, művésziesen gondozott, ápoltságok között. Tarka és élénken ragyogó színű szoknyák: szárazrúcauk, katrinca félek, bokorugróak, a szoknyához tartozó derék hol pruszlikféle, hol dudoros ingváll, hol tali-tarka kendőszövet. Arany-nyal himzett fekete bársony, kékek mintázott sárga, lilába, narancsszínbe olvadó zöld és vörös épen nem ritkaság az egészség, kiáltozó színpompában. És a nehéz, suhogó népies ünneplők oldalán feszesen, keményen, de gondtalanul, félrevágott kis karimás, szélesre hajló kalappal parádézik a férfinép. Ebben a kis néprajzi kiállításban szinte elvész az uri hölgyek selymes, tüllös, csipkés, áttört és kivágott habosfehér, égővörös és csendes rózsaszín ruhakincse, az urak szerényen fehérítő nyári öltönye.

A park élén zászlósan, ünnepélyesen, főuri hűvöset hintve pompázik a soborsini Hunyady-kastély, de mellette a parkban olyan békességben, olyan igazi szabadság, egyenlőség testvériségben sétál egymás mellett, együtt, feszélytelenül és jókedvűen ur és szolga, egyszerű román földmives és selymes, illatszerpárás uriaszony, hogy álmod, káprázatot akarok kidörzsölni a szemekből. A jövő század regényét elem-e, valami hirtelen tör-

vény csakugyan egyenlőkké tette-e az embereket, olyan egyenlőkké, hogy a főuri park gyepén szabadon hancurozhatnak a kis vadóc falusi porban, piszokban nőtt, nehéz munkára született gyermekek?

Noshát ez a regés együtt-mulatozás, ez a nagy testvériesen hullámozó tömeg nem a jövőndő, nem a mindennapos megszokás: a jótékony szíveket főuri és paraszti mivoltukból egyformán emberi szívűvé olvasztó ünnep suhan át ma — mint évenként visszatérő kedves üstökös — a soborsini parkon. A suttogó lombok, léptek alatt elhajló fűszálak ráismernek a tömegre és halkán beszélnek egymásnak titokzatos virágnyelven: — Ma van a soborsini parkünnepély!

Évtizedes története van már Hunyady grófék kedves és értékes jótékonykodásának, amely minden évben gazdag ajándékot hoz a Vörös Kereszt együletnek. Hagyományosan megnyílik erre a júliusi vasárnap délutánra a gyönyörű park kapuja és a park, a bájos kis tó, a lovak, automobilmek, csónakok, virágos kertek, minden, minden, ami az év többi részében a főuri család kis birodalma, édesmindnyájunké. Már azoké, akik eljöttek az ünnepélyre.

A park utjain hirtelenében ácsolt egyszerű padok kínálnak pihenőt a vendégek százainak és mindenfelé deszkaemlévények, rögtönzött sátrak, kínálnak a gyönyörűséget és élvezetet a szórakozni vágyóknak. Van itt minden, amit csak egy főuri pompával rendezett népünnepélytől kívánhat

az ember. Mindjárt a kastély cselédházaitól nyíló kocsibejárat mellett vidám zaj hangzik a bokrokból. Zöld árnyékba rejtve nagyszerű kuglizon méri össze a legények tudásukat a kitűzött díjakért. Távolabb hatalmas sötétvörös automobil tülkét szölongatja a soffór. Aki vágyódva gondolt arra, amikor a Hunyady-grófok jellegzetes Mathis-gépét látta, hogy milyen jó lenne párnáin ringatózva száguldani, most a jótékony cél nevében egy koronáért megszerezheti ezt az élvezetet. Száguld is az autó szorgalmasan, még segítségre is van szüksége, Tagányi Sándor dr. hatalmas szürke gépére, hogy elláthassa a növekedő forgalmat.

Ismét egy utkanyarodó és ime hat darab kecses, fényesszőrű ponnilló tapossa türelmetlenül a kavicsos homokot. Nyergüket kinalják a lovasoknak a Vörös Kereszt javára és bizony napszálltaig nem is jutnak pihenőhöz: szünet nélkül nyargalnak a kis emberkek, fodorított fürtű leánykák a kert utjain végig gondos lovászok felügyelete mellett. Ugyancsak az apró emberek sorából kerül ki a kedves számárfogat kifogyhatatlan utazóközönsége. A mesterséges tó tükörsíma vizén pedig a csónakok szállítják egyre körbe-körbe a vizitúzás romantikus híveinek seregét. És a tavacska szomszédságában kis céllövőhelyen kattognak a kápszlis puskák. A céllövés is díjakért történik.

Vidámság és szórakozás mindenfelé, mert a különféle jótékonycélu közlekedési eszközök járta világban sátrak alól és utakhosszat mindenfelé tá-

Negyed milliárd ágyukra.

— A magyar kormány a terhek leszállításáért. —

Távirati tudósítás.

Bécs, július 8.

Ma egész nap együtt ül Bécsben a közös miniszteri tanácskozás, a melynek tárgya forma szerint: az 1913. évi közös költségvetés, a lényegében pedig *Auffenberg* új követelése:

A közös hadügyminiszter azt kívánja, hogy a hadsereget lássák el új tarackokkal és új ágyukkal; mivel szerinte az eddigi bronzesövek nem váltak be, most kizárólag acélból készült új tarackokra és ágyukra van szükség.

Ez, számokban kifejezve, kerekén egy negyed milliárd korona új kiadást jelent. Ez az összeg azonban a két állam között oszlanék meg és három-négy évre volna felosztható. A hadügyi kormány oly összeget kér 1913-ra, a mely összegből Magyarországra 40 millió korona esnék, első részlet gyanánt.

Mint Bécsből jelentik, úgy a magyar, mint az osztrák pénzügyminiszter állást foglalt nem *Auffenberg* új követelése, hanem a költségek nagyarányú emelkedése ellen. Valószínű, hogy a közös miniszteri tanácskozás le fogja szállítani a hadügyi követeléseket. A magyar kormánynak álláspontja az, hogy az 1913. évre a kért 40 millió korona első részlet helyett legfeljebb 30 millió koronát fog megajánlani.

A közös miniszteri tanácskozásról a következő távirataink számolnak be:

Magyar miniszterek Bécsben.

Bécsből jelentik: *Lukács* László miniszterelnök ma reggel Tátralomnicról Bécsbe érkezett. *Teleszky* János pénzügyminiszter már tegnap reggel óta Bécsben időzik. A miniszterelnök ma délután tanácskozott *Teleszky* János pénzügyminiszterrel hosszabb ideig, majd *Vértessy* Géza, a felség személye körüli minisztérium államtitkárának referációját fogadta. Ezután *Cuvaj* királyi biztos, aki ma reggel érkezett Bécsbe, látogatta meg a miniszterelnököt és hosszasan tanácskozott vele. *Lukács* László miniszterelnök és *Teleszky* János pénzügyminiszter átmentek ezután a külügyminisztériumba, ahol *Berchtold* gróf közös külügyminiszter elnöklésével féltenegy órákor kezdetét vette a közös miniszteri tanácskozás, amely a többi közt a delegációk összeülése időpontjának megállapításával és az 1913. évi közös költségvetéssel fog foglalkozni. A közös miniszteri tanácskozás elé kerülő anyag nagy terjedelménél fogva valószínű, hogy a tanácskozásokat ma nem fejezik be, hanem holnap folytatni fogják.

A közös tanácskozás.

Bécsből jelentik: A mai közös miniszteri tanácskozáson az 1913. évi közös költségvetéssel foglalkoztak. A tanácskozáson felszólalt a hadügyminiszter és a vezérkari főnök. A hadügyminiszter exposéjában kifejtette a tüzérség új felszerelésének szükségét a vezérkari főnök pedig a birodalom megvédelmezésének és a stratégiai viszonyok szempontjából támogatta a hadügyminiszter előadását. *Berchtold* gróf külügyminiszter szintén osztozott a két katonai tényező fölfogásában s különösen azt fejtegette, hogy a vezérkari főnök által javasolt katonai intézkedések a külső politika szempontjából szükségesek. A hadügyminiszter követelési többletét kétszázötven millió koronára becsülik s ezt több évre fogják felosztani, úgy hogy a két államra átlagosan egy évre 40 millió korona fog esni.

Lukács nyilatkozata.

Bécsből jelentik: A mai közös miniszteri tanácskozáson a pénzügyminiszter kijelentette, hogy a rendelkezésükre álló eszközökre való tekintettel kénytelenek a hadügyi kormányzat követeléseit leszállítani és a legcélszerűbb mérték terén túl nem mehetnek. *Lukács* miniszterelnök a miniszteri tanácskozás megkezdése előtt egy újságírónak azt mondta, hogy magától értetődik, hogy ebben a pillanatban semmi bizonyosat nem lehet mondani, hiszen éppen azért hívták össze a mai közös tanácskozást, hogy ezekről a dolgokról határozzon. Arra a kérdésre, vajon a hadügyi kormányzat nagyszabású, messzire kiható új beszerzéseket tervez-e, a magyar miniszterelnök ezt felelte:

— Ezt nem hiszem. Most nem lehet szó új beszerzésekről, a tüzérség új felszereléséről, új ágyúk megrendeléséről.

A magyar javaslat.

Bécsből jelentik: Magyar forrásból jelentik: magyar kormány a közös miniszteri tanácskozáson azt a javaslatot tette, hogy az 1913. évi közös költségvetésbe harminc millió korona rendkívüli hitelt állítsanak be.

A magyar álláspontot fogadták el.

Bécsből jelentik: A közös minisztertanács délután fél négy órákor folytatta értekezését, amely este kilenc óráig tartott. Beavatott forrásból vett értesülésünk szerint a minisztertanács elfogadta a magyar kormánynak azt a propositionját, hogy a jövő évi költségvetésbe csak 30 millió korona vétessék fel 40 millió helyett a közös hadsereg rendkívüli szükségleteire.

A tanácskozást holnap folytatják.

Az aradi román püspökség hanyagsága.

— Botrányos állapotok az aradmegyei iskolákban. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 8.

A vármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt a főispán és az alispán távollétében *Schill* József főjegyző elnöklete alatt tartotta rendes ülését, amelyen a szokásos havi előadói jelentéseket tárgyalták. A jelentésekből megállapítható, hogy sem az adóbefizetések terén, sem a közegészségügyben nevezetesebb esemény június hó folyamán nem történt. Annál számosabb és érdekesebb jelenteni valója volt *Varjassy* Árpád kir. tanácsos tanfelügyelőnek.

A tanév utolsó hónapjában a tanfelügyelő 168 aradmegyei elemi iskolát látogatott meg és ezek a látogatások igen szomorú tapasztalatokkal jártak.

Gyakran kell foglalkoznia a közigazgatási bizottságnak a megyebeli görögkeleti román népiskolák rossz tanítási eredményével, egészségtelen és zsufolt voltával. Azonban talán egyetlen alkalommal sem terjesztett a tanfelügyelő annyi panaszt és annyi mulasztásról szóló jelentést a bizottság elé, mint ezuttal.

Kristea Illés hosszúsóri román tanító működésének az eredménye — kiként a tanfelügyelő mondja — a semmivel egyenlő. Teljesen rossz, tanításra alkalmatlan helyiségben működik, de emellett ő maga sem fordít gondot tanulói előrehaladására. A tanfelügyelő javaslatára a közigazgatási bizottság fegyelmi eljárást indított *Kristea* ellen és felterjesztést intézett a miniszterhez, hogy a hosszúsóri tanítótól 824 korona államsegélyt vonja meg, egyúttal pedig az egyházi főhatóságot intse meg az iskola épületének ismételtén kért, de mind máig meg nem történt helyreállítására.

Körösbökényben három román tanító működik és ezek közül csak egy ellen nem emelhető kifogás. *Herba* Péter és *Muntyán* Konstancia a másik tanító oly hanyagul és oly kevés eredménnyel tanít, hogy velük szemben is azzal a retorzióval élt a közigazgatási bizottság, hogy 400, illetve 200 korona államsegélyük megvonását kéri a minisztertől. Hasonló elbánásban kéri részesíteni *Szirta* Tamás monyorói görögkeleti tanítót, aki hatszáz korona államsegélyt élvez.

Nagyhalmágyon tisztátalan a román iskola tanterme, *Kurtakéren* a fiúiskola terme sötét, a leányiskola zsufolt, *Soborsinban* egy tanító vezetésével egy óriási tanteremben 145 tanköteles részesülne oktatásban, holott legalább két tanító és külön tanteremre lenne szükség. A torjási görögkeleti iskolában teljesen eredménytelen a tanítás,

madást intéznek az adakozni kész közönség filléréért. Hunyady Károlyné grófnő ma nemcsak ur-nője a parknak, hanem királynője is. Zöld levelekkel borított karecsu kis sátora ott áll az ünneplő tömeg közepén, onnan tekint ki és kormányozza készséges női hadseregét. Mindenkihez van egy szíves szava, kedves mosolya, jó gondolata, amellyel előbbre jusszon, nagyobb siker felé tartson az ünnepség és ami fontosabb: a Vörös Kereszt jövedelme.

Ebben az utóbbiban Hunyady Károly gróf is nagy tényező. A gróf magas, fehértűs alakját száz szempár lesi, kutatja a tömegben, ami csak azért nagy munka, mert a fáradhatatlan házigazda ebben a percben itt van, a következőben a park tulsó végén. De a kitarotán leskelődő szemek mégis célt érnek: felfedezik a kastély urát és szép szóval, szépen kérő női beszéddel kicsalogatják egy-két tucat sütemény, virág, levelezőlap, szépségverseny szavazólap árát. Nem is kell nagyon csalogatni, hiszen mindenki, még a pöttöm levelezőlapos leánykák is tudják, hogy ebben a nagy játékon vásárlás a legjobb vevő a gróf. A szépségverseny jegyeiből talán félezeret is a grófnál helyeztek el a szorgalmas árusítók.

Abban a kis birodalomban, amely felett Hunyady grófnő kormánykodik *Bäck* Arturné és *Seidner* Miklósné segítségével, van is mi felett uralkodni. A grófné sátrával szemben rajzanak ki a bájos kis cukrászleányok a cukrászda pavillonjából. *Bárdy* Kálmánné a pavillon őre, *Musay* Sándorné, *Kulász* Lipótné, *Keller* Anna és *Boross* Aranka segítenek neki és a szerteszét

kalandozó elárusítónok *Kemka* Margit, *Horváth* Ella, *Kulász* Hermin, *Leopold* Aranka, *Vendrinszky* Alice, *Ombody* Irén, *Bakán* Mariska, *Vacsek* Mariska, *Komponás* Irén, *Kulász* Ilonka, *Marmorstein* Karolin, *Vendrinszky* Adrienne fáradhatatlanok.

Nem kisebb a vendégsereg a csárdánál sem, ahol özvegy *Glatz* Dezsónének *Leopold* Karolin, *Murády* Erna, *Fáskerty* Margit, *Hauke* Ilona, *Theodorovits* Livia, *Boer* Anna, *Pekári* Mariska, *Reisz* Mariska, *Bali* Franciska, *Szudy* Elemérné, *Egry* Gyuláné, *Moskovitz* Rózsai, *Moskovitz* Ilona, *Ungár* Józsefné, *László* Andorné, *Kripp* Gizella, *Kamler* Anita, *Tóth* Pirokska, *Prohászka* Mariska, *Gottlieb* Sarolta segítenek a jótékony cél érdekében. — A csárda mellett az előkelő pezsgős pavillonnak is jut a nagy forgalomból, hogy *Murády* Árpád dr.-né alig győzi ellátni az önkéntesen pincérkedő urakkal a habzó ital töltögetését. Dohánytőzsdé is van, amelynek illatos áruit *Csathó* Teréz vesztegeti az uraknak szerény koronáért, ötkoronásokért vagy feljebb.

A sátrak körül kigyózó tömeget, mint kis guerilla hadak támadják meg *Hirschmann* Márkné vezetése alatt a kis levelezőlapos és virágos leánykák: *Burgmann* Jozefin, *Grimm* Irénke, *Reisz* Nelli, *Szignárovits* Gizike, *Szepesi* Etuska, *Szatler* Erzsike, *Lénárt* Mariska, *Vacsek* Margitka, *Seidner* Ágnes, *Seidner* Vera, *Jalgóczy* Ilonka, *Tálos* Eszti, *Urtl* Emmy, *Kulász* Micike, *Hirschmann* Sárika, *Reisz* Nina levelező-lappal és *Bali* Ilonka, *Bariha* Katica, *Czigler* Erzsike, *Kertész* Annuska, *Nagy* Mariska, *Reisz* Ilonka, *Rozenbach* Fran-

ciska, *Szell* Erzsike, *Szatler* Margitka, *Till* Mariska, *Ungár* Jolánka, *Volk* Boriska, *Seidner* Magduska, *Vinterkorn* Franciska, *Nagy* Ilonka, *Paminger* Erzsike, *Hirschmann* Sacika pedig virágoskosárral. — *Averil* Lane, *Löwinger* Samuné, *Adler* Andorné, *Seidner* Mártonné, *Fáskerty* Paula, *Kemka* Gyuláné, *Preis* Margit, *Halmi* Leóné, *Klein* Juliska tombolanyeremények jegyeit árusítanak, de ezt kínálni sem kell, annyira veszik, *Volk* József plébánost, aki a tombola vezérkari főnöke, majdnem agyonszorítják a jó falusi asszonyok, akik a papi kézből vett jegyet biztos főnyeremény számnak vélik.

A hölgyeknek természetesen megfelelő számú ur és ifjú ember és segédkezett, amire az óriási munka mellett szükség volt. *Schramm* József, *Arnold* János, *Bäck* Artur, *Bárdy* Kálmán vezették ezt a munkát.

Délután öt órákor a nyeréssel kecsegtető szórakozások kezdődtek. Előbb érdekes dísz tárgyakat árvereztek el mulatságos jelenetek közben, azután a szépségverseny eredményét hirdették ki, amely szerint az első díjat — ezüst állótükröt — *Horváth* Lini nyerte, a másodikat *Bäck* Arturné, míg a harmadikat *Adler* Andorné kapta. A szépségverseny után a tombola 1894. nyeremény tárgyát osztották zajos örvendezés közben. A park-ünnepély délután véget is ért.

A soborsini kaszinóban este kilenckor folytatódott a multság a Vörös Kereszt egyet szokásos

sőt a felsőbb osztályokban jóformán tanulók sincsenek. *Bur* községben 300 tanköteles szorong egyetlen teremben, de a tanulók javarésze itt sem jár rendszeresen iskolába, *Csigérgyarmaton* szintén szűk az iskola terme és ezenkívül még 10—15 olyan iskolát talált a tanfelügyelő a legutóbbi vizsgálatnál, amelyekben nem tanítanak jól, vagy egyáltalában nem is lehet tanítani.

Varjassy tanfelügyelő rámutatott arra, hogy a *fegyelmi eljárások tömegét kellene megindítani a tanítók ellen*, de ettől, a tanfelügyelőségnek egyébként is nagy túlterheltsége miatt, ezuttal eltekint és azt kéri, hogy a román egyházi főhatóságot keresse meg a közigazgatási bizottság az iránt, hogy az észlelt és itt felsorolt hiányokat, hibákat és mulasztásokat minél előbb hozza helyre. A nagyon súlyos esetekben az *államsegély megvonására tesz javaslatot* és ezt azzal indokolja, hogy egy-két eset kivételével — amikor a *közigazgatási bizottság megkerülésével utalványozták* ki az államsegélyt — a miniszter a királyi tanfelügyelőség helyszíni jegyzőkönyve alapján adott államsegélyt a tanítóknak, tehát ugyanilyen jegyzőkönyv alapján történhetik meg a felterjeszté aziránt, hogy a megadott államsegélyeket ideiglenesen szüntesse be, mindaddig, amíg a jövő tanév folyamán a tanfelügyelőség újból nem véleményezi az államsegély megindítását, vagy a továbbra is hanyag tanítók ellen fegyelmi eljárást nem kér.

A legérdekesebb helyzetet a kicsiny és eldugott *Tolcs* községben találta a tanfelügyelőség. A szokásos iskolálatogatásra június közepén utazott ki *Kehrer Károly* segédtanfelügyelő, de az iskolát teljesen üresen találta. A tanító nemcsak az iskolában, hanem a tanítói lakban sem volt, mert amint akkor kiderült, *több mint félszázötöd óta tanító nélküli volt a tolcsi iskola*. Az előző tanító megvált állásától és ezt a körülményt az *iskola-gondnokság senkinek sem jelentette be* és nem gondoskodott arról, hogy új tanító kerüljön az iskolába. A súlyos mulasztást ezuttal még nem kívánta a tanfelügyelő pénzbírsággal megtorolni, de a legszigorúbban megintették az iskola gondnokság elnökét, hogy a jövőben rendesebben lássa el kötelességeit.

Egyetlen állami iskolai tanító ellen is kellett fegyelmi eljárást elrendelni. *Medgyesbodzás*on ugyanis már évek óta nem tud a három tantermes állami iskola megfelelő tanítási eredményt felmutatni és a tanfelügyelőség hosszú kutatás után megállapította, hogy *Katona Gábor* medgyesbodzásai állami tanító páratlan hanyagsága okozza a tanítás eredménytelenségét. A májusi iskolálatogatáson és a júniusi évrő vizsgálatokon ismételtén *konstatálta a tanító vétkes mulasztásait*, amelyek miatt ma a közigazgatási bizottság *fegyelmi eljárást* rendelt a tanító ellen.

Amilyen elszomorító a legtöbb román községben az oktatás ügye és ezzel kapcsolatban a

pompás sikerű táncmulatságán, amely hajnalig tartott.

A mulatságon jelen voltak: Asszonyok: gróf Hunyady Károlyné, Balog Dezsőné, dr. Murády Árpádné, Glatz Dezsőné, Frankó Béláné, Szudy Elemérné, Egry Gyuláné, Bárdy Kálmánné, Kamler Béláné, Rosenberg Edéné, Tigermann Ferencné, Galgóczy Istvánné, Farkas Róbertné, Tigermann Józsefné, Goldstein Frigyesné, Ungar Vilmosné, Márkus Elekné, Vinterkorn Antalné, Reinka Gyuláné, Back Arthurné, Horváth Emilné, Izsakovitsné, Kornis Zsigmondné, Adler Andorné, Leopoldné, Kripp Vilmosné, Grimus Károlyné, Papp Jánosné, Harsányi Jánosné, Hauke Kálmánné, Grosz Lipótné, Szabó Andrásné, Bali Mihályné, Halvass Jánosné, Ruksz Lipótné, Hrszabek Józsefné.

Leányok: Murády Erna, Langer Sári, Horvát Etta, Ombódi Irénke, Frankó Ancika, Faskerty Margit, Vendriczy Piri, miss Averil Lane, Vaczek Boriska, Kamler Vilma, Farkas Vilma, Farkas Irénke, Nagy Mariska, Goldstein Berta, Kiss Teruska, Theodorovits Livia, Tigermann Jenny, Ombódi Juliska, Murády Böske, Halvass Reginke, Remka Margit, Leopold Cornél, Kripp Gizike, Czobanovits Giza, Hevner Anna, Tamser Katalin, Tamser Virgilia, Grosz Jolánka, Grosz Szerénke, Bojér Annuska, Bali Franciska, Hauke Ilus, Frankó Baba, Zeiler Vilma, Leopold Aranka, Murády Irén, Lajos Rózsi, Tóth Mariska, Friedmann Valika, Friedmann Erzsi, Friedmann Ida, Kiss Erzsike, Kiss Rózsi, Theodorovits Márta. —re.—

magyarosodás előrehaladása, annyira örvendetes és érdekes az a határozat, amelyet a borossebesi járásban levő kicsiny, alig néhány száz lakosú *Brékes* (Berekes) község képviselőtestülete hozott. Ebben a községben szintén román felekezeti népiszkola működik a lehető legrosszabb eredménytelenséggel. A községnek román és egyszerű földműves lakosai is belátták a felekezeti iskola működésének eredménytelenségét és önként elhatározták, hogy abban az esetben ha a kormánytól a tanító fizetéséhez nagyobb támogatást kapnak, *magyar tanítványt községi iskolát létesítenek* és ennek a céljára már most felajánlják az iskola épületet, a tüzelő fát és a tanító fizetésére évi száz koronát. A közigazgatási bizottság melegen ajánlja a közoktatásügyi miniszternek, hogy helyezze ki látásba a brékesi létesítendő községi iskola tanítójának az évi kilencszáz korona kiegészített államsegélyt.

Még egy érdekes előterjesztése volt a tanfelügyelőnek. Az *ujpánai* iskola-gondnokságból *Klár András* gondnoksági tag óvást emelt *Szell Antal* tejáros, gondnoksági tag ellen, aki szerinte nem alkalmas ennek a tisztnak a betöltésére, mert *hamisított váltókat hozott forgalomba*, amint ezt *Völker Mihály* és *Klár János* által aláírt nyilatkozattal bizonyította. *Szell* kijelentette, hogy addig, amíg ez az ügy nem tisztázódik, nem kíván részt venni a gondnokság munkájában, de utóbb ezt az álláspontját megváltoztatta és nem volt hajlandó arra sem, hogy a közigazgatási bizottságnak igazoló jelentést tegyen ebben az ügyben. A minisztérium most elrendelte, hogy a bizottság hozzon határozatot a vitás ügyben: lehet-e *Szell Antal* tagja a gondnokságnak, vagy sem?

A bizottság elhatározta, hogy felszólítja *Szell*et, nyilatkozzék igaz-e az ellene emelt vád, mert ha nem, úgy indítsaon rágalmozói ellen eljárást. Együtt *Klár András* kihallgatják arra nézve, hogy mivel támogatja állításait. A királyi tanfelügyelő előterjesztéseire a közigazgatási bizottság mindenben helyesléssel járult hozzá.

Bizalom a kormányban. *Eperjesről* jelentik: Sáros megye ma tartott rendkívüli közgyűlésén *Szmrecsányi Jenő* nyugalmazott községi tanácsnok és társainak javaslatára egyhangulag kimondta, hogy *Lukács László* miniszterelnököt és a kormányt, ugyancsak *Tisza István* gróf képviselőházi elnököt, az országgyűlés munkaképességének helyreállítása érdekében történt hazafias fellépésükért legmelegebben üdvözlők, bizalmukról és támogatásukról biztosítják. — A közgyűlés továbbá az obstrukciót, mint a nemzetre károsat és a többségi elv megghusítóját a leghatározottabban elítéli és elismerését fejezi ki a vármegye hat képviselőjének a parlamentben tanúsított hazafias magatartásáért. — *Zalaegerszegről* jelentik: Zalavármegye mai közgyűlésén 144 szóval 142 ellenében bizalmat szavazott a kormánynak és elhatározta, hogy *Tisza István* gróftól üdvözlők.

Ellenzéki népgyűlések. Az egyesült ellenzéki pártok vasárnap ismét az ország több választókerületében tartottak tiltakozó népgyűlést a parlamenti erőszak ellen. A legnagyobb méretű volt a *nagyvárad*i és a *fehérgyarmati* népgyűlés. A nagyvárad népgyűlésen *Szokolay Tamás* volt képviselő elnökölt és *Károlyi Mihály* gróf volt a vezérszónok. *Károlyi* gróf a politikai helyzet ismertetése után azt fejtegette, hogy az egyesült ellenzéki célja: az alkotmány helyreállítása és az ország gazdasági megerősítése; az eszköz erre nézve; a pártok egyesülése és az általános, egyenlő és titkos választójog behozatala. Beszélt még *Holló Lajos*, *Mezőssy Béla* volt államtitkár, *Nadányi Gyula*, *Kunffy Gyula* és *Bende Pál*. — A fehérgyarmati népgyűlésen *Tury Zsigmond* református pap elnökölt; itt *Jármy Béla*, *Károlyi József* gróf, *Förster Aurél*, *Jármy István* és *Szabó Albert* mondott beszédet. Ugy a nagyvárad, mint a fehérgyarmati népgyűlés határozatban kimondta, hogy elítéli *Tisza István* gróf és a kormány eljárását.

Halálos autobaleset.

— Egy gyárigazgató drámája. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Siófok, július 8.

Tegnap délután öt órakor *Lepsény* mellett Siófoktól körülbelül tíz kilométernyire halálos végű automobil-szerencsétlenség történt. Egy hatalmas, negyven lóerejű gépkocsi nekiment a távolságot jelző kilométerkönek, fölborult s maga alá temette a benne ülőket. *Radó Viktor*, az Első Magyar Fémöntőgyár igazgatója, aki a kormányfőül, *nyomban meghalt*, a soffőr halálosan megsebesült s a többi három utas kisebb-nagyobb zúzódást szenvedett.

Radó Viktor, akinek a *Podmaniczky-utca* 27. számú házában van az irodája, harmincnégy éves ember volt s nyolc esztendővel ezelőtt vette feleségül *Birkovits Géza* fővárosi kereskedő leányát. *Radó*, aki szorgalmas, pontos ember volt, szombaton hivatalos ügyei miatt *Losonca* utazott, a honnan vasárnap reggel érkezett haza. Délelőtt tizenegy óra tájban automobilján, a 346. számú gépkocsin Siófokra indult. Feleségének azt mondta, hogy Siófokon egy mérmökkel van sürgős tárgyalni valója s megígérte, hogy estére idehaza lesz. A soffőrön kívül senkit sem vitt magával s maga igazgatta a kocsit egész Siófokig.

Radó a délutánt a fürdőben töltötte a miután a dolgát jókor elvégezte, meglátogatta a fürdőben nyaraló rokonát, *Lindenbaum Félix* nagykereskedőt és a feleségét. Kevéssel négy óra elhatározta a társaság, hogy kis kirándulást tesz a környéken. Az automobil belsejében *Lindenbaum Félixné*, *Horner Jenő* bankhivatalnok, s egy másik ur-asszony foglalt helyet, a kormánykerékhez pedig újra *Radó* ült s mellette a soffőr volt. *Radó* ugyanis maga is megtanulta a vezetéskét s két nap múlva, július kilencedikén kellett volna letennie a soffőri vizsgát.

Alig hogy az országutra kanyarodtak, *Radó* egyre fokozódó sebességgel kezdte hajtani a gépet s nyolc-tíz kilométernyi ut után már valósággal repültek. Ekkor nem tudni mi okból, — a kormány mondta e föl a szolgáltatást vagy *Radó* fordított észrevétlenül valamit a keréken, — a hatalmas kocsis gyors felfordulóval a kilométerkönek rohant, fölborult, a benne ülők pedig széles ívben repültek ki az árokba.

Ugyanabban a pillanatban rohogott el mellettük a *Halász Lajos* automobilja, aki nyomban kísért a kirándulókat. *Halász* a szerencsétlenség láttára megállt s míg a soffőrt a közelfekvő *Enyingre* küldte orvosért, maga a szerencsétlenül járt utasok fölélesztéséhez fogott. Pár perc múlva már ott volt a segítségül hívott orvos is, aki legelőször az ismeretlen ur-asszonyt térítette magához, akinek csudálatos módon semmi baja sem történt, majd *Herner Jenő* és *Lindenbaum Félixné* is eszméletre tértek. *Horner agyrázkódást*, *Lindenbaumné erős zúzódásokat* szenvedett, a soffőr agyrázkódása ellenben, aki fejével neki egy fának, olyan súlyos, hogy aligha marad életben.

Radó igazgatóra került a sor legutoljára, akit a fölborult gépkocsi teljesen maga alá temetett. Nagynehezen tudták csak kihuzni, de *Radó*ban akkor már nem volt élet. Az elgörbült kormánykerék betörte a mellkasát s teljesen összepréselte a tüdejét. A gépkocsi is hasznavehetetlenné vált, a két első kereke pozdorjává zúzódott.

A katasztrófa híre villámgyorsan elterjedt Siófokon, úgy, hogy amikor a szerencsétlenül járt kirándulók a *Halász* kocsián visszafelé indultak, már egész raj automobil sietett a katasztrófa helyére. A halott igazgatót és a soffőrt a siófoki kórházban helyezték ki.

A fővárosban is rövidesen elterjedt a szerencsétlenség híre és mindenütt őszinte részvétet keltett. Az áldozat apósa, *Birkovics A. G.* gabona-

kereskedő még az esti órákban Siófokra utazott, a fiatal özvegy pedig ma reggel sietett meghalt urához, akinek halálát kivüle hét éves Annuska leánya gyászolja.

SPORT.

Elnökválasztás az AAK.-ban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad július 8.

Vasárnap délelőtt 11 órakor elnökválasztó rendkívüli közgyűlést tartott az Aradi Athletikai Klub Jegessy Károly dr. alelnök vezetésével. A közgyűlésen először az alapszabályokat módosították olyképen, hogy új társelnöki tiszteet szerveztek és a választmányi tagok számát negyvenöt-ről huszonöt-re szálították. Az üresedésben levő ügyvezető elnöki tisztségre a vezető szerepre praedestinált Szathmáry János Acev. igazgatót választották meg egyhanguan, az új társelnöki állásra pedig a klub régi tagját Műlek Lajos dr.-t.

Szathmáry János nagy érdeklődés mellett foglalta el az elnöki széket és utalt arra, hogy a pár hét előtt megtartott közgyűlésen nagyobb számú klubtag lelkes felkérésére sem vállalta el, az ügyvezető elnökséget, míg most, bár kevesebben jelentek meg, a választást mégis elfogadja. Biztos tudomása van ugyanis arról, hogy a közelmúltban történt hibák reparálása s ezzel az oly kívánatos és szükséges belbéli és a külső társadalmi élettel fennálló harmonia helyreállítása rövidesen megtörténik. Különben is azt hiszi, hogy a közgyűlés elfogadja az ügyvezető elnöki állás elfogadásának feltétele gyanánt előterjesztett indítványát, mely szövege szerint így szól:

Mondja ki a közgyűlés, hogy mindazok eljárását, akik ezzel befelé a klub belbélijét a klub egységének szétszakadását és meggyengülését kifelé a társadalmi élet megzavarását és egyéb kérdések helytelen megbolygatását idézték elő, melyek mind együttesen, de sőt külön külön is végeredményében klubbunk életére voltak és lesznek rossz és káros befolyással — helyteleníti és rosszalja: kifejezi egyúttal ama reményét is, hogy akik az említetteket előidézték, azok nemcsak a klub életének bármely irányításától, hanem a klub életétől és működésétől teljesen visszavonulnak.

A közgyűlés az indítványt minden szó nélkül egyhangulag elfogadta. Ezek után Hady Antal alelnök lemondásával megüresedett alelnöki állás betöltésére Szathmáry János elnök ifj. Vass Gusztávot ajánlotta, mint aki a múltban a klub érdekében a legtöbb tevékenységet fejtette ki. A legnagyobb örömmel s szintén egyhangulag választotta meg a közgyűlés a klub alelnökévé ifj. Vass Gusztávot. Végül szép szavakban méltatta Szathmáry János elődjének Szakolczay Lajos dr.-nak érdemeit s mély sajnálatát fejezte ki Szakolczaynak az elnöki székből távozása felett.

+ A stockholmi olimpiád. Stockholm-ból jelentik: A világbajnokságokért folytatott atlétikai küzdelmekben ma a magyarokat az egész vonalon vereség érte. A 10.000 méteres síkfutásban Kohlemainen H. (Finnország) győzött az amerikai Tewamina ellen a döntő futamban. Itt magyar versenyző nem is indult. A 800 méteres síkversenyben Meredith (Amerika) 1 perc 51.9 másodperc világrekord idő alatt győzött. A magyar Bodor helyzetlenül futott. A magasugrás világbajnokságát Richards (Amerika) nyerte 193 centiméterrel. Lische (Németország) 191 centiméterrel második és a favorizált Horine (Amerika) 189 centiméterrel harmadik lett. A magyar Wordener Iván báró helyzetlenül maradt. A négyszer 200 méteres stafétafutás előfutamaiban Né-

metország győzött Kanada ellen, Amerika Anglia ellen és Svédország a magyarok ellen.

+ Athletikai viadal Aradon. Vasárnap tartotta az az AAK. hendikep versenyét, melyen a szövetséget Hódy Lajos dr. képviselte. Részletes eredmény a következő: 120 yardos gátfutás: 1. Wagner Károly Mak. 2. Gencsy Béla Aak. 3. Fábrián Ferenc Aak. Idő 18'1 mp. Diszkoszvetés: 1. Licker Rezső Aak. 38.50 m. (9 m. e.) 2. Russu Virgil Aak. 3. Dencig Béla Aak. 220 yardos síkfutás: 1. Grün Béla Aak. (20 m. e.) 2. F. Nagy Miklós Kak. 3. Schneeberger László Aak. Helyből magasugrás: 1. Panyigai Lajos Aak. 137 cm. (20 cm. e.) 2. Drescher Manó 3. Gencsy Béla Aak. Kalapácsvetés: 1. Dorogi István Aak. 25'70 m. (3 m. e.) 2. Nagy Sándor Aak. 3. Gencsy Béla Aak. Egy negyed angol mérf. síkfutás: 1. Dudás János Aak. (15. m. e.) 2. Steinfeld Ferenc Atk. 3. Schwellengraber Aak. Idő 55 mp. Távolugrás: 1. Drescher Manó Aak. 670 cm. (120 cm. e.) 2. F. Nagy Miklós Kak. scr. 3. Panyigai Lajos. Fél angol mérf. síkfutás: 1. Schwellengraber Kálmán Aak. (70 m. e.) 2. Knizse Imre Atk. 3. Steinhübel Lajos Aak. Idő: 2. p. 3'4 mp. 2 angol mérf. gyaloglás: 1. Nagy Sándor Aak. (250 m. e.) 2. Fekete Mihály Egyet. Sp. K. 3. Bródy Jakab Atk. Idő 14 p. 45'8 mp.

Lőtéren felrobbant ágyu.

(Öt tüzer meghalt. — Katasztrófa az örkényi táborban.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 8.

Budapest közvetlen közelében, Örkényben a tüzerség gyakorló területén óriási katasztrófa történt ma délelőtt. Tüzérek gyakorlatoztak, lövőpróbákat végeztek, egy új típusú ágyut próbáltak ki. A próba rettentő eredménnyel járt: az ágyu mindjárt a legelső kísérletnél felrobbant és a körülötte foglalatostokó katonákat részben megölte, részben megsebesítette.

A Bécsben állomásozó második tarack-ágyuzredet érte a katasztrófa. Örkényben ez idő szerint három ezred gyakorlatozik. A Budapesten állomásozó 11-ik és 12-ik tábori tüzérezred egész létszámával és a bécsi 2-ik tarackosztály százötven embere, akik márciusban indultak el Bécsből. Március közepétől július elsejéig Hajmáskéren gyakorlatoztak. Július elsején Budapestre érkeztek és ott a gróf Pálffy-laktanyában szállásolták el őket.

Halálos próbálövés.

Másfélnapos budapesti tartózkodás után, pénteken háromnapos lövőgyakorlatra Örkényre masiroztak a 2-es tüzérek. Egy új típusú tarackágyu Haubitz-Kanone) kipróbálása volt a lövőgyakorlat célja. A kipróbálásra került egy Skoda gyártmány, nagyméretű, amennyiben nagy, tíz centiméter átmérőjű golyók kilövésére alkalmas. A 2-ik számú tarack-tüzérezred legényei eleget tettek a feladatnak. A vadonatúj ágyut az örkényi lövőterre vontatták, hogy ott kipróbálják. A próbátöltényt rendszerint úgyis készítik, hogy az ágyu ellenálló-képességének kipróbálására, a rendesnél jóval nagyobb robbanóanyaggal töltik meg. A katonai vizsgálat megállapítása szerint a lövedék hibájából mindjárt az első lövés borzalmas eredménnyel járt. Az ágyu a töltés elsütésének pillanatában felmondta a szolgálatot, a tíz centiméter átmérőjű löveg felrobbant, az ágyu csövét szétvette és az egész lőtéren rettentő pusztítást vitt véghez. Szigorú vizsgálat indult meg s a katasztrófáról telefonjelentést tettek a királynak, a budapesti hadtestparancsnokságnak, a bécsi 2-ik tarackezrednek és a hadügyminiszeriumnak.

Az első hír.

A budapesti hadtestparancsnokságra délután két órakor érkezett meg a hivatalos jelentés a katasztrófáról, amelyről ezt az értesítést adták ki:

— Csak rövid jelentés érkezett a katasz-

trófáról. Annyit tudunk, hogy négy ember meghalt és négy megsebesült. A szerencsétlenek valamennyien a legénységhez tartoztak. Tisztek nem sebesültek meg:

Többet nem tudtak még ekkor a hadtestparancsnokságon, ahonnan egy bizottság automobilon ment ki a végzetes katasztrófa helyére.

Öt hulla az ágyu mellett.

Délután három órakor a következő tényeket állapították meg:

A katasztrófa délelőtt tíz órakor történt. Brettschneider tábori inspekción, tüzérfőhadnagy felügyelete mellett folytak a gyakorlatok. A bécsi 2-ik tábori tarackosztály gyakorlatozott. Csupa osztrák fiú. Egy új rendszerű, német típusú ágyut próbáltak ki. Az első lövésnél a löveg explodált, a csövet szétfeszítette. Az ágyu közvetlen közelében egy szakaszvezető és négy tüzerlegény foglalatostokodott. A felrobbant ágyu a szakaszvezetőt, aki az ágyut elsütötte és három tüzért nyomban megölte. A katonák hullái darabokra szaggatva kerültek szét a gyakorlótérre. Négy életveszélyes és négy könnyebben sebesült katonát szállítottak be társaik a maródi-kórházba. Két órakor meghalt az egyik sebesült és ezzel az áldozatok száma ötre szaporodott. Még három életveszélyes sebesült van. Az orvosok nem hiszik, hogy megéri az eset. A halottak és sebesültek mine a 2-ik számú tüzer-tarackezred legényei. Brettschneider tábori inspekción főhadnagy a 12-ik tábori tüzérezredből, aki az örkényi lövőgyakorlatnál jelenvolt, szintén megsebesült. A vizsgálatot megindították. Délutánra várják a hadtestparancsnokot.

Mi okozta a robbanást?

Éjjel jelenti tudósítónk: A budapesti hadtestparancsnok automobilon ment ki a szerencsétlenség színhelyére. ahol rögtön részletes jelentést tétetett magának, azután pedig megjelent a sebesülteknél, akiket az előhívott katonai és magán orvosok sürgősen megoperáltak. A súlyosan sérülteket ma még nem lehetett Budapestre szállítani, miután állapotuk életveszélyes.

A késő délutáni órákban sikerült az áldozatok kilétét is megállapítani. Ezek szerint a robbanás alkalmával halálukat lelték Ipp Péter szakaszvezető, Jäger őrzvezető, Poltz, Brandl és Eckerlinger köztüzérek. Az áldozatok valamennyien osztrák származásúak.

A vizsgálat során megállapították, hogy a katasztrófa délelőtt tíz órakor történt és pedig az ujjonnan berendezett katonai gyakorlótérre a barakkoktól délre. Mára éjszakai gyakorlatok is voltak kitűzve, de ezek a szerencsétlenség következtében elmaradnak. A szerencsétlenségről és annak részleteiről a királynak és a hadügyminiszernek folytonos telefon és sürgöny jelentések mennek.

Későbbi jelentések szerint a vizsgálatot egész délután a hadtestparancsnok személyes vezetése mellett folytatták. A katonai vizsgálóbizottság megállapította, hogy a robbanás oka a robbanóanyagban keresendő és az ekrazit volt az oka a katasztrófának. A sebesültek száma kilenc, ezek között négy súlyos öt pedig könnyebben sérült meg. A könnyebben sebesültek között van a depó parancsnoka, Brettschneider Rudolf, a 12-ik tarackezred főhadnagya is. Súlyosan sérültek meg Gruber tüzemester Böhm és Bamberger köztüzérek. A két utóbbinak az állapota veszélyes, miután koponyájuk megrepedt és súlyos belső sérüléseket is szenvedtek. Két katonának a robbanás a lábát szakította el. A hadtestparancsnok rendelete folytán a gyakorlótérre elzárták és a bejárást senkinek sem engedték meg.

A nagyhalmági főszolgabíró távozása.

— A hivatalbeli háborúság következményei. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 8.

Az Aradi Közlöny már többször megemlékezett arról a sajnálatos állapotról, amelyet a nagyhalmági járás két vezető tisztviselőjének, Lovich Gyula főszolgabírónak és Fülöp Lajos dr. szolgabírónak viszálykodása idézett elő. A szolgabíró társaságban ismételt bántó, sőt súlyosan meggyanúsító vádak hangoztattak közvetlen hivatali felelőse ellen. Lovich főbíró május folyamán, amikor ezekről a vádaskodásokról értesült, terjedelmes jelentésben hozta a történeteket az alispán tudomására és fegyelmi eljárást kért.

Ismeretes, hogy a fegyelmit megelőző vizsgálatot Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán el is rendezte, még pedig olyan formán, hogy megvizsgáltatta, igaz-e, hogy a szolgabíró a halmági kaszinóban, nagyvendéglőben és másutt is különböző vádak hangoztatott? A vizsgálat azután kiterjedt arra is, hogy mennyiben felelnek meg a valóságnak Fülöp szolgabíró vádjai. Boros Iván tb. főjegyző vezette a vizsgálatot és Nagyhalmágyon két teljes napon keresztül hallgatott ki tanukat, akik részben azt bizonyították, amit maga Fülöp Lajos dr. is beismer, hogy a nyilvános vádaskodás megtörtént, részint pedig a szolgabíró által hirdetett gyanúsítások valódiságát igyekeztek bizonyítani. A helyszíni vizsgálat azonban megállapította azt is, hogy Nagyhalmágyon még a románok és magyarok közti békeességet is veszélyezteteli a közigazgatási tisztviselők egyenetlensége.

A felforgatott társadalmi béke sürgősen kiváratossá tette a tarthatatlan helyzet szanálását és éppen ezért Urbán Iván főispán értesére adatta, hogy Lovich főszolgabírónak, mint Fülöp Lajos dr.-nak, hogy leghelyesebb, ha a fegyelmi vizsgálatot és az azzal járó nagyobb feltűnést be nem várva, alkalmas formában megválnak állásuktól, még pedig nem áthelyezéssel, hanem lemondással, illetőleg nyugdíjazás iránti kérelmük előterjesztésével.

A főszolgabíróval erre vonatkozólag meg egyezés is jött létre olyképen, hogy júliustól kezdődően egy évi szabadságra megy és az esztendő leteltével nyugdíjba megy. Ilyen értelmű kérelmét Lovich Gyula tegnapelőtt be is adta. A szabadságolás, illetve nyugdíjazás iránti kérvény azonban még nem került elintézésre, mert Urbán Iván főispán nincs Aradon és csak e hét közepén érkezik vissza.

Fülöp Lajos dr.-t, akinek már az eleki járásban is kellemetlensége volt főszolgabírójával, ezúttal sem vállalkozott arra, hogy összeférhetetlensége konzekvenciáját levonja. Amikor a szolgabíró arról értesült, hogy az előzetes vizsgálat után úgy őt, mint a főbíró nyugalmába akarják küldeni, kijelentette, hogy ezt az elintéztet nem fogadja el. Nézete szerint azok a vádak, amelyeket ő a halmági társaságban a főszolgabíróról elmondott, legalább is részben bebizonyultak azon a vizsgálaton, amelyet Boros Iván főjegyző folytatott. Fülöp szolgabíró tehát nem hajlandó nyugdíjazását kérni és így ellene valószínűleg fegyelmi uton fognak eljárni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Urszinyi János bünei. Urszinyi János dr. csabai ügyvéd ellen egyre-másra érkeznek a följelentések a gyulai kir. ügyészséghez. A megkárosított parasztok eddig tizenhét följelentést tettek ellene. A följelentőkhöz tegnap csatlakozott özvegy Kiss Lászlóné, a csabai milliomos asszony is, aki az érsemjéni banknál felvett százharmincezerkoronás váltóhamisítás miatt lépett

fel ellene. Az ügyészség vezetője, Lissy Viktor dr., még szombaton kibocsátotta az elfogatási parancsot, egyben sokszorosított fényképét megküldte az összes bel és külföldi nyomozó-hatóságoknak. A rendőrség abban reménykedik, hogy a bűn útjára tért ügyvédet rövidesen kézrekeríti. Csabán híre terjedt, hogy Budapesten rejtőzik s egy régi barátja ad neki menedéket.

Rejtelmek

a harmadik mozi engedély körül.

(Kinek szabad Aradon mozi nyitni? — A pénzügyi bizottság tárgyalása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 8.

Vasárnapi számunkban föltűnést keltő beadványról írtunk. Az Apolló és Uránia aradi mozgósínházak tulajdonosai olyan kérvényt nyújtottak be a városhoz, amelynek értelmében Aradon husz esztendeig más nem állíthat föl villamos színházat csak ők. Másnak nincs joga a mozgósínházakon százezreket keresni, csak nekik. Szomorú jelenség, hogy a város egyik közigazgatási fóruma a pénzügyi bizottság komolyan tárgyalta e kérelem fölött, ahelyett, hogy egyszerűen elutasította volna, mint olyant, amely nagy étvágyu haszonlesésében lehetetlenne akar tenni minden versenyt s azt szeretné, ha a publikumot a város a mostani mozgósínház tulajdonosainak szolgálatná ki teljesen. A mozi éppen olyan üzlet, mint például a sajtakereskedés: — itt boszniai trappistát, ementált és kammerbergit, amott pedig Gaumont- és Pathé-féle gyártmányokat kap a közönség. A városnak nincs joga bárkit is megakadályozni abban, hogy mozgósínházat nyisson. Vagy ha már Aradvárosa hasznát akar huzni a moziengedélyekből, akkor tessék nyilvános árlejtést hirdetni, mint a városi bérföldekre, vagy bolt helyiségekre: aki többet ad a jogért, annak adják. A pénzügyi bizottság mai határozata az etika szabályait súlyosan sérti, mert hiszen nem lehet célja Aradnak, hogy a mozgósínházakhoz azoknak adjon 20 esztendőre kizárólagossági jogot, akik néhány év alatt ebből az iparból nagyobb munka nélkül tekintélyes vagyont szereztek. Annnyit azonban — s ez a legkevesebb — elvártunk volna a pénzügyi bizottságtól, hogy precízen kikösse: amennyiben a lejelő esztendőben nem állítják föl a harmadik mozgósínházat, a város jogosult a szerződést azonnal felbontani a konzorciummal. Arad város tanácsa és közgyűlése — hisszük — nem követik a pénzügyi bizottságot és visszautasítják az ajánlatot, vagy legalább is módosítják. Ezt meg kell tenniük, ha a közgyűlés tagjai nem akarják, hogy a miniszter — a határozatot megsemmisítve — kioktassa őket és megmagyarázza, hogy a közgyűlésnek nem egy-két ember, hanem az egész polgárság érdekeit kell szolgálni.

A pénzügyi bizottság mai üléséről, (amelyen az érdekelteket az Apolló társtulajdonosa, Éles Béla dr. ügyvéd képviselte) ezt a tudósítást közöljük:

Vannay Gyula tanácsnok először az Apolló és Uránia színházak tulajdonosának beadványát olvasta fel. E szerint a tulajdonosok az esetben, ha a város közönsége 20 éven belül legfeljebb csak egy moziengedélyt adna és azt is a kérvényezőknek adná ki, hajlandók a városnak 20 éven át féléves utólagos részletekben esedékes 10,000 koronát fizetni, biztosítékképpen pedig a javukra kamatozó értékpapírokban 10,000 koronát a város pénztárába letenni. Végül még arra kéri a mozitulajdonosok a várost, hogy a rendőri díjat mozgófénykép színház akként évi 3000 koronára mérsékelje, mert a mostani rendőri asszisztencia — egy rendőrtiszt, egy detektív, egy altiszt és egy közrendőr — nagy és felesleges.

A mozitulajdonosok beadványával kapcsolatosan Szendrey Mihály is beadvánnyal fordult a pénzügyi bizottsághoz és arra kérte, hogy az alkotandó szabályrendeletben mondja ki a közgyűlés azt is, hogy a kizárólagosságért fizetett évi díjat a színház renoválására kell fordítani. Szendrey kéri még azt is, hogy a kizárólagosság mellett is engedjék meg, hogy a kulturpalota dísztermében tudományos mozgófénykép előadásokat tartasson.

Kilényi János főszámvevő azt a kérdést veti fel, hogy a felajánlott 10,000 koronában már benne van-e az a napi hat korona látványossági díj, melyet a mozgófénykép színházaknak fizetnie kell s amely összeg a három színháznál 6573 koronára rugna évenként?

Miután Kilényit felvilágosítják, hogy a látványossági díjat tovább kell fizetni, Vannay tanácsnok kijelenti, hogy az első kérdés az, megfelelő ellenértéket nyújt-e a konzorcium a szabadsalomért?

Szathmáry János: Az első kérdés az, akar-e a város szabadságot adni?

Faragó Rezső: Az első kérdés az, joga van-e a városnak kizárólagossági jogot adni?

Vannay: A városnak föltétlenül jogában áll kizárólagossági jogot adni, hisz ugyanezt megtette már Kecskemét, Lugos és más városok is!

Szathmáry János kijelenti, hogy ha tőle függne, ő még a meglevő moziktól is megvonná az engedélyt. A mozik műsora csupa rémdrámából, detektív históriából áll. A mozik közönségüket könnyen megtanítják a bűnökre. Ez az elvi álláspontja, de hogyha már arról van szó, hogy két rossz között kell választani, akkor mindenesetre azt az expedienst választja, amelyből a városnak haszna van. A mellett van tehát, hogy fogadják el a konzorcium javaslatát a következő módosításokkal: A rendőri asszisztencia díjában, amely eddig 5400 koronát tett ki, fizessenek a tulajdonosok minimálisan 6000 koronát. Ez az összeg, ha az eddigi rendőri asszisztencia kevésnek bizonyul, aránylagosan felemelhető. A monopólium alól kivenné a nem üzleti érdekből tartott mozgófénykép előadásokat, szóval a tudományos közönséget, vagy jótékonytárgyat szolgálókat. Ezekre az előadásokra esetről-esetre engedélyt adhat a rendőrség.

Faragó Rezső azt vitatja, hogy amennyiben a mozielőadásoknak erkölcsrontó hatásuk van, azt nincs módunkban megakadályozni, megszüntetni, mert ez egy olyan jelenség, mellyel világszerte találkozunk. És ha a moziknak tényleg erkölcsrontó a hatásuk, erkölcsstelen dolog a várostól azoknak monopóliumot adni, holott ha szabad volna a verseny, akkor esetleg jobb, erkölcsi szempontokból kifogástalanabb volna a műsor. Az a véleménye, hogy ma már, mikor a színházakra vonatkozólag is kétes a kizárólagosság joga, nem szabad a moziknak monopóliumot adni.

— Ha azonban már monopóliumot adunk ki — folytatta szavait Faragó — akkor csak természetes, hogy a városnak minél több haszna kell, hogy legyen e jog kibontásából. Ezért azt indítványozom, hogy a harmadik mozi engedélyt nyilvános árlejtéssel adja ki a város, kimondva azt, hogy bizonyos időn belül több mozgófénykép-színház felállítását nem engedélyezi.

Vannay azt indítványozza, hogy a numerus clausus behozatalának elvi kijelentése mellett a szabályrendeletet úgy készítsék el, hogy annak hatásköre alól Ség, Poltura, Erzsébetváros, Sarkad és Gáj külvárosokat vegyék ki. A konzorcium ajánlatára vonatkozólag az a javaslata, hogy a kizárólagosságért az első tíz évben évi 12,000 koronát, a 10—15 évben 15,000 koronát, a 15—20. évben pedig 18,000 koronát fizessen a konzorcium.

Szathmáry János ezt a javaslatot elfogadja.

csak azt köti ki, hogy rendőri díjakban évente minimálisan 6000 koronát fizessen egy-egy mozgófényképszínház.

Zubor Andor: Miután a szabályrendeletet szerdái, a közgyűlés napjáiig úgy sem lehet elkészíteni, csupán elvi szempontból lehet dönteni, mondja ki ezért a törvényhatósági bizottság elvileg a numerus clausust, a részletkérdéseket, az anyagiakat el lehet majd azután hosszabb megfontolás után intézni.

Faragó: Elvi határozatnak nincs értelme. Itt most már csak arról van szó, hogy a város kijelenti: ennyiért hajlandó monopoliumot adni, a vállalkozók pedig, hogy ennyit adhatunk érte, ennyinél többet nekünk nem ér. Szóval a legfontosabbak itt épen az anyagi kérdések.

Szathmáry János azt kívánja, hogy a szerződést csak 12 évre kössék meg. A város már több ízben kárát vallotta annak, hogy hosszú lejáratu szerződéseket kötött.

A pénzügyi bizottság végül elfogadta **Vannay Gyula** tanácsnok indítványát, amely szerint a város elvileg hozzájárul ahhoz, hogy a város még csak egy mozi engedélyt ad ki s azt a fennálló mozgófényképszínházak tulajdonosainak adja. A szerződés értelmében a tulajdonosok egyetemlegesen kötelesek évente 10,000 koronát fizetni, továbbá az eddigi látványossági díjat s egy-egy színház, mint minimumot: évente 4000 korona rendőri díjat fizet. A szerződés csak 10 évre szól s ha a város kívánja, a konzorcium köteles a harmadik mozgófényképszínházat tényleg felállítani. A monopolium Gáj külvárosra nem vonatkozik s Gáj területére a jövőben is adhat ki engedélyt a város.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közigazgatási bizottsága ma délután **Varjassy Lajos** polgármester elnöközésével ülést tartott, amelyen az előadók jelentékelenebb közigazgatási eseményekről számoltak be. Csak **Ti ch Mór** dr. főorvos jelentése érdemel kiemelés, mert ebből a közegészségügyi állapot javulása tűnt ki. A halálozás száma csökkent, a ragályos és fertőző betegségek jelenléte teljesen számban fordultak elő. Bejelentette a főorvos, hogy a tüdőbeteg gondozó és üdülőtér a megvalósulás előtt állanak. Tudomására hozta a bizottságnak, hogy június hó 25-én bezárták a járványkórházat és a himlőjárvány történetét leíró jelentését elküldötte a miniszternek.

A városi vadászterület bérlete. Az aradi vadásztársulat azt kéri a törvényhatóságtól, hogy a város tulajdonát alkotó vadász területet adja neki bérbe tizenkét esztendőre évi 1500 korona bér fejében. A gazdasági szék ma tartott ülésén foglalkozott a kérelemmel és azt javasolja a közgyűlésnek, hogy csak hat évre kössön szerződést a társulattal, a fizetendő bérösszeget pedig kétezer koronában állapítsa meg.

A kulturpalota berendezése. Junius hó végén tartott árlejtést a kulturpalota belső berendezésére a gazdasági szék. Az ajánlatok felett a szakértő-bizottság zárt ülésben mondott véleményt, amelyet a tanács előterjesztett. A közoktatási szabályrendelet értelmében a bizottság véleményét nem szabad nyilvánosságra hozni még a tanács, nem foglalkozott azzal. A törvényhatóság, mint ismeretes — a tanácsra bizta, hogy a berendezési munkálatokat vállalatba adja. A tanács mint a szerdai közgyűlés tárgysorozatából látjuk, elhárítja magától e jogot és a közgyűlésnek adja vissza, mert azt szöli fel, hogy a munkákat kiadja. Értesülésünk szerint azért, mert ismét *tul kell lépni az előirányzatot* igen tekintélyes összeggel; körülbelül tizenegyezer koronával kerül többbe a munka, mint amennyire számítottak a szakértők és ezért a már megszavazott többszámadásokon kívül újabb hitelt kell kérni a közgyűléstől.

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1912. évi július hó 10-én d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak: 57. Az

aradi tuberkózis elleni küzdelem egyesület kérelme támogatása iránt. 58. Kalmár József és társai kérvénye a mozgó-színház vállalatok engedélyezésére vonatkozó szabályrendelet alkotása tárgyában. 59. E tanács előterjesztése a kulturpalota belső berendezése tárgyában megtartott versenytárgyalás eredményéről. 60. Sarlot Domokos főkapitány kérelme 6 heti szabadságidő engedélyezése iránt.

Aradon leleplezett kivándorlási ügynökök.

— Aki automobilon szökteti a kivándorlókat. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 8.

Az aradi rendőrség a vásár ideje alatt naponta tart razzíát. A detektívek különösen a kisebb szállodák közönsége között kutatnak. A Bockó-utcában lévő *Vashid* szállodában is vizitáltak a titkos rendőrök. Megállapították, hogy tegnapelőtt négy parasztruhás férfi, egy jobböltözött emberrel szállott meg és olykor-olykor kisebb lakomát rendeztek egymás között. A paraszti ruházatu emberek tegnap hirtelen átváltak *urakká*; igaz, hogy csak uraságtól levetett ruha volt rajtuk, de mégis más lett külsejük.

A detektívek a hirtelen átváltozott 4 férfit előállították és faggatni, motozni kezdték. A zsebükben postautalványt találtak 20—20 koronáról kiállítva, amelyet egy hamburgi hajóstársaságnak címeztek. A titokzatos férfiak nyelve azután megoldódott. Elmondták, hogy ők borosjenői butorgyári munkások. **Stepis Péter** (katonaköteles) **Blázs Constantin**, **Tatár János** és **Csubás Juon** a becsületes nevük.

— Mink kérem — nyögték ki aztán — Amerikába készülünk. Borosjenőn lakik egy Bitang Léná nevé asszony, akinek az ura Amerikában él. Az megismerttetett minket **Máris Zachariás** kürtösi lakossal, aki azt mondta, hogy *automobilon, uri ruhában, utlevél nélkül* átszöktet valamenynyitöket a magyar határon, ha egyenként százszáz koronát fizetünk neki. Itt Aradon várt bennünket ez a **Máris Zachariás** és ő vitt el a szállodába, ő vezetett el egy ócska ruhakereskedőhöz is, ahol uriruhába öltöztette őket. Azt mondta, hogy csak úgy lehet átszökni a határon; ő rendszeresen szökteti ilyen módon a kivándorlókat. A határeszűrők az automobiloikat nem merik megállítani.

E vallomás alapján a rendőrség nyomozást indított. Megállapították, hogy **Máris Zachariás** csakugyan Kürtösön lakik, ahol állítólag gépügynökséggel foglalkozik. Megállapították, hogy a borosjenői négy munkástól már föl is vett 80 koronát. Kihallgatták az illető ócskaruhakereskedőt, aki azt vallotta, hogy **Máris** csakugyan évek óta viszi hozzá a parasztokat, akiket ott átöltöztet.

E bizonyítékok alapján táviratoztak a borosjenői csendőrségnek, amely letartóztatta a közvetítő Bitang Lénát. Azután **Máris Zachariás** kinyomozásához láttak. Amikor ő megneszelte, hogy a detektívek elő akarják állítani a borosjenői munkásokat, gyorsan elmenekült. Kürtösre nem ment, mert ott nem látták napok óta. Aradon se találták. Kinyomozására széleskörű intézkedéseket tettek, mert nem lehetetlen, hogy messze elágazó szövetség tagja a kürtösi ügynök.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomással)	— 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— 151

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Kedd: *Mayerék*, bohózat.

Szerda: *Leányvásár*, operette. Rátkay Márton, a Király-színház első komikusának vendégfellépte.

Csütörtök: *A kis gróf*, operette. Rátkay Márton felléptével.

Péntek: *Hivatalnok urak*, vígjáték. Rátkay Márton felléptével.

Szombat: *Lőcsei fehér asszony*, Jókai után Faragó Jenő zenés énekes életkép, a budapesti Népszínház műsorából.

* **Mayerék.** No, végre kaptunk egy telivér nyári bohózatot **Friedman Fredrichnek** **Mayerék** című darabját. Jó ízű, mulatságos, elég helyzetkomikummal telespékelt bohózat, amin őszintén kacaghatjuk magunkat. Ilyen darabokkal végig lehet vinni a nyári szezont. Elég jó előadás, két óra alatt tisztázódik **Mayer de la Roche** Izsák egész bonyodalmos esete és a közönség megnyugvással veszi tudomásul a demokrácia diadalát. **Beregi Sándor** dr. pompás játéka vitte a darabot ő adta a lovagi apát vásárolt Mayert elegánsan, jókedvvel. **De la Roche** lovagot **Várnai** ellenállhatatlan humora tette kacagtató figurává. Pompás volt **Polgár** az idősebb **Mayer** szerepében. **Győző** nagyszerű mulattatta a közönséget a szakács polgármester szerepében. **Harmath Józsa**, **Follámszéné**, **Delly**, **Keszler** és **Ladislav** mulattatták még a közönséget. **Mayerék** szép sikerrel gyarapítják majd jövedelmeiket a nyári színikörben is. (H. G.)

* **Rátkay Márton Aradon.** Rátkay Márton, a Király-színház neves művésze, akinek háromnapos vendégjátéka iránt máris igen nagy arányokban nyilvánult meg az érdeklődés, kedden érkezik Aradra s azonnal részt is vesz a próbákban. Rátkayt, akinek fenomenális alakításait egész Budapest óriási elismeréssel, hódolattal honorálja, országszerte ismerik, az ő nagy, egyedülálló művészetét mindenütt csodálják; a Király-színház szezonjának befejezésével seregestül kapta az ajánlatokat, hogy itt is, ott is vendégszerepeljen. Rátkay azonban, aki több mint egy éve, minden estén játszott a Király-színházban elhatározta, hogy ezt a szünetet pihenésre használja fel, annál is inkább, mert készülnie kell, bécsi vendégszerelésére, amelyet ősszel kell megkezdenie. Éppen ezért sorra utasította vissza az ajánlatokat s csupán az aradi fogadta el, ezzel is tanujelét adva annak a szíves örömmel, mellyel Rátkay aradi vendégszereléseire a közönség szeretetteljes fogadtatására emlékezik vissza. Rátkay szerdán a *Leányvásárban*, csütörtökön a *Kis grófban* és pénteken a *Hivatalnok urakban* lép fel. A *Kis grófban* **Diósi Nusival** együtt éneklí és táncolja a világszerte híres medve-táncot. Jegyek mind a három előadásra előre válthatók a téli színház pénztáránál.

* **A lőcsei fehér asszony.** **Faragó Jenő** látványos daljátékából napok óta folynak a próbák. A Népszínház egyik legnagyobb slágere volt ez a darab, amelynek előadását az igazgatóság nagy gondnal készíti elő; gyönyörű díszletek és jelmezek készülnek. A lőcsei fehér asszony, amelynek zenéje kiváló s méltó a híres librettóhoz, szombaton kerül először színre.

* **Képkiallítás.** **Nagy Géza** fényképész az Ándrássy-tér 22. szám, Polgári takarékpénztár épületében (földszint) levő modernül berendezett műtermében a mai nap drága viszonyok mellett is olcsó árak mellett készít felvételeket. A felvételek izléses beállításai és művészi kivitelére, tanúságot tesznek azon szép fényképsorozatok, melyeket a fotografus portáléjában kiállított. A nagyközönség meggyőződést szerezhet e képek megtekintése által **Nagy Géza** izléséről. Telefon szám 922.

* **Édes, aranyos tyukom.** Medvetánc, Pusztuló liget, Csöpp lábikó, Monikán, Szivem tele, tele és a szezon legújabb kupléi mind kaphatók *Juhász és Társánál*.

* **Bölsche, Szerelem az élők világában** I—II. kötet már kapható *Juhász és Társa* könyvkereskedésében.

* **Uj könyvek.** Bölsche: Szerlem az élk ágában, Dumas Napóleon, Biró: Kunszállási berek, Lázár: Bethulia, Barret: A towerhilli ok, Jászi: Nemzeti államok, Sombart: Die Ju-n, kaphatók Kerpel könyvkereskedésében.

* **Nászut hármában.** (Az Uránia pré-érje.) Szellemes, decens vigjátékot mutat be dden az Uránia színház. Finom pikantéria, szit-lelket derítő szituációk teszik vonzóbbá, érde-ssé a darabot, melyet Budapesten százszor egy-ásután adtak elő. A két angol mértékben lebi-icseli a néző figyelmét, lévén a legsikerültebb, gvonzóbb mozi vigjáték, amit eddig produkál-k. Kapcsolatosan ezzel a remek slaggal, öt fé-yes és hatásos új kép kerül még bemutatóra. gy történelmi dráma. Egy házasság V. Lajos ko-iban, csodálatosan tárja elénk a középkort, egy mek természet utáni felvétel és még három ompás bohózat szerepel a műsoron, szerdán a ászut mellett ismét teljesen új műsort be az ránia. Mindkét napra külön is felhívjuk a kö-önség érdeklődését. 175

* **Mozihumoristák fellépte az Apolló szin-iaiban.** Kétnapos műsor után holnap, kedden smét új slágerek bemutatására kerül a sor az ppoló-színházban. Az új műsort a változatosság edvéért a humoros képek dominálják. Wokunka i moziszínházak közönségének kedvence, mint iativikus fog bemutatkozni. Elgondolható, hogy a ívátók komikus mennyi ötletet vitt bele abba az alakításába is. A másik humoros képen Willi jön a közönség elé s groteszk mozdulataival táncolni tanul. Willi mint tánc kedvelő könnyekig kacag-tatja a publikumot. A mozi-komikusok közül ter-mészetesen Lenke sem marad el s pompás bohó-zatban lép fel az új műsor keretében. A humoros répek mellett egy két felvonásos érdekfeszítő drá-mát is vetíteni fog holnap az Apolló színház. Az úpa hecsületeért a címe a drámának, amelynek a zselekménye megrázó élettragédiát tár fel. Bete-tőzi az új műsor kiválóságát a mozi-ujság, amely a legutóbbi világeseményeket mutatja be eredeti mozgóképekben.

Tisza István ünneplése.

— Kihallgatása a vizsgálóbírónál. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Szatmár-Budapest, július 8.

Szatmárról jelentik: A Szatmárral szomszé-dos Kocsord községnek a napokban előkelő ven-dége volt. Ott volt pár napig Tisza István gróf, a képviselőház elnöke, s meglátogatta Tisza Lajos grófnéknál betegen fekvő édesanyját. Tisza csütör-tökön reggel szalonkocsin, az 1708-as számú vo-nattal érkezett meg a nagykarolyi állomásra. Nagykarolyban a szalonkocsit lekapcsolták s az első vágányra tolták. Tisza 9 órakor felkelt, az állomáson megreggelizett, majd bement a városba, s részt vett az Ecsedi-láp Lecsapoló Társulat választmányi ülésén, ahol meleg ünne-plésben volt része. Ebédre Péchy László műszaki tanácsos vendége volt, délután pedig kocsin Urába ment, a hol nagyobb birtoka van. Tisza még a délután folyamán visszajött Urából, s az 5306. számú vonattal Kocsordra utazott, ahol pár napig marad. Szombat este visszautazott Gesztre.

Vasárnap reggel érkezett Budapestre és dél-előtt tíz órakor megjelent a törvényszéken a vizs-gálóbírónál. A június 7-iki parlamenti merénylet ügyében idézte be Szlavek vizsgálóbíró Tiszát.

A hivatalszolga, aki rögtön felismerte a gró-fot, azonnal bevezette a vizsgálóbíróhoz. A ki-hallgatás tíz órától — tizenkét óráig tartott. Tisza elmondotta, hogy június 7-én nagy láрма volt az ülésteremben. Ő az írásokat tanulmányozta s csak akkor pillantott fel, amikor egy ember berohant az ülésterembe. Az első pillanatban azt hitte, hogy egy idegen ember került az ülésterembe s csak akkor tudta meg, hogy az Kovács Gyula, amikor egymás után három-négy revolverlövés el-dördült. Tisza ezután részletesen elmondta, hogy milyen helyzetben ült és Kovács milyen helyzet-ből lőtt. Végül a vizsgálóbíró megkérdezte tőle, kívánja-e Kovács megbüntetését?

— Most kell erre a kérdésre válaszolnom? — kérdezte Tisza.

— Nem. Erre ráér a kegyelmes ur a főtár-gyaláson is nyilatkozni.

A vizsgálóbíró még a Népszava egy sajtópe-rében is kihallgatta az elnököt. A Népszava ugyanis néhány héttel ezelőtt azt írta, hogy Tisza István gróf geszti uradalmában, a kutak meg vannak mérgezve s Tisza még sem tesz semmit a kutak dezinficiálására. Tisza jegyzőkönyvbe diktálta, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak. Ezzel a kihallgatás véget ért s eltávozott Tisza gróf, akire a törvényszék épülete előtt kocsija vára-kozott.

Veszedelemben a portugál köztársaság.

— Royalista lázadás. —

Távirati tudósítás.

Madrid, július 8.

A száműzött Manuel király rendületlen hívei, a portugál monarchisták szombat éjszaka döntő lépésre határozták el magukat. Madridi táviratok szerint erős csapattal Tuy mellett átlépték a Minho folyót és megtámadták Valenzát. A hosszú harcban három monarchista elesett, sokan meg-sebesültek. A monarchisták hatalmukba kerítették Valenza pályaudvarát s a harc a város utcáin folyt. Hivatalos jelentés szerint a royalisták s jó-részüket elfogták. Tegnap több portugál városban is voltak royalista zavargások. A köztársaság ko-moly veszedelembe forog.

Távirataink ezek:

Madrid. A portugál határról érkezett távira-tok megerősítik, hogy a portugál royalisták puc-sot kíséreltek meg. Százötven monarchista megtá-madta Kalaenzia da Minho portugál határvárost és a Portugália belsejébe szolgáló vasutat meg-rongálta. A spanyol határon még hatszáz fegyve-res monarchista van, akik várják az alkalmat, hogy Portugáliába betörhessenek. A spanyol bel-ügyminiszter tegnap fogadta a portugál követet, akinek megígérte, hogy meg fogja tenni a szük-séges intézkedéseket.

Madrid: Tuyból jelentik: Mult éjjel minlegy 1500 portugál royalista Tuy mellett átlépte a Minho folyót és megtámadta Valenzát, de három halott és több sebesült visszahagyása után kénytelen volt menekülni. Nyolcvan royalista a nemzetközi Minho-hid átlépése után kénytelen volt megadni magát a spanyol hatóságoknak. A többiek uszva visszatér-tek a másik partra, egy részüket azonban szintén elfogták. A többieket szétszórták.

Madrid: Tuyból érkezett táviratok jelentik, hogy erős monarchista csapat délelőtt Valenza előtt táborozott. Közvetlenül a falak alatt pus-katüzelés volt. Egy portugál vámhivatalnok meg-sebesült, aki átment a nemzetközi hidon, ahol lefegyverezték és elfogták. A második sortüznél egy spanyol ember a nemzetközi hidon megse-besült. Tuy katonai parancsnoka megtette a közbelépés esetére való óvóintézkedéseket. To-vábbi hírek szerint a monarchisták hatalmukba kerítették Valenza pályaudvarát. A város-ban a harc tovább folyik. A monarchisták Se-pulveda parancsnok vezetése alatt állanak. A vas-uti összeköttetés Valenza és Portugál között állí-tólag megszakadt. A portugál követ ma a belügy-miniszterrel tanácskozott.

Lisszabon: A zavargást mindenütt elnyomták. A Villazzel, Traz of Mantes, Braganza és Santa-ren kerületekben elvágott táviróvezetéseket hely-reállították. A kormány azt gondolja, hogy most már nyugalom lesz. Az Azoyába küldött gyalog-ezred visszatért Leiriába és magával hozott négy bujtogatót és tizenöt zavargót, a kiket elfogott.

Felpofozott aradi ezredes.

— A haragos kapitányné. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 8.

A munkácsi nevezetes pofon Vay Sándor ismert írónak eszébe juttatta azt a híres esetet, amikor Aradon egy kapitány kardos felesége a hivatalában fölpofozott egy ezredeset. A história évekkel ezelőtt történt s arra itt most is sokan emlékeznek. A kapitányné tisztességes, de retten-tően szabadszájú menyecske volt. Aféle súlyosbi-tott kiadásu Madame Sans-Gêne. Ezért aztán ki-gyót békát kiáltottak rá. Történt, társaságban, újra kezdtek rágni a kapitánynét. Ott volt az ezredes is, de vagy nem hallotta a sok rágalmat, vagy nem is akarta hallani, denique nem kelt alantas tisztje feleségének a védelmére.

Pedig katonáknál ez is gravamen. Mert a katonáknak szem előtt kell mindig tartani az esprit de corps-t. A szájas kapitánynénak fülebe jutott a dolog. Épen a piacon vásárolt. A ku-tyamosó kosara tele volt már kalarabéval, salá-tával.

— Maga csak menjen haza. — Szólt rá a privatdiener re. — Jövök mingyárt. Gyujtsion addig tüzet a sparrherdbe...

S mint akinek egyéb gondja sincsen, futott a Regimentskanzlei ba.

Épen valami ügyes-bajos aktákat forgatott az ezredes, amikor nyílt az ajtó s mint a forgószél, berobbant a kapitányné. Még a chignon-ja is ter-dén állt a nagy szaladástól. S lángolt az arca, akárcsak egy félliter kontusowkát kebelezett volna be.

De a másik percben lángolt már az obester ur orcája is. Ugy képen teremtetten a harcias dáma, ott maradt mind az öt ujjának a lenyo-mata. Csak mikor már a pof elesantant, akkor magyarázta meg, miért szolgált rá erre a női ké-zimunkára az ezredes ur.

A pofonvert hadi kitünő katona volt. Rette-netesen elbusulta magát. Nem éli tul ezt a szé-gyent. Vagy legalabb is quietál. Egy felpofozott katona nem érdemes a császár kabátjára.

Még aznap meg is írta, el is küldte Temes-várra felettes hatóságának a lemondását.

Nem szívesen hocsátották el a jó katonát. A lemondást nem is motiválta kellőképen. Csak ugy körülírta. Főleltálták nyomban. Mikor elmondta a kázust, a hadtestparancsnok elmosolyodott. Erre nincs kádencia a katonai törvényekben.

— Asszonypof... Asszonypof... Mi a ménkűt csináljunk magával?

Ismételgette a legfő feljebbvaló, aki melléke-sen szintén magyar ember volt, mint a quietálni akaró obester.

Gondolkozott, csak gondolkodott. Aztán ki-bökte:

— Tudja mit, nagy eset ez. Menjen föl Bécsbe. Még magasabb forum elé.

Befehl is! Befehl... Az obester fölment Bécsbe. Küldték ott is Pontiusból Pilátusig. De csak nem tudták a fő fő osztrák katonai méltósá-gok sem, mit csináljanak vele.

Sok huza-vona után igen-igen magas forum elé kerül az aradi pof kázusa. Cítálják az obes-tert.

Felöltözött nagy parádéba, — s mint a cövek megállt a legfelső parancsnoka előtt.

— Na, also heraus mit der Farb'...

Biztatta mosolyogva kitünő katonáját a király.

Az obester ur, mint a drukkoló diák, elmon-dott mindent szépen, rendesen. A legislegfelső kommandás hallgatta. Végre kedélyesen elmoso-lyodott az is:

— Hát, hogy nem védte a tisztjének a fele-ségét, azt nem jól tette. Az negligencia volt —

legalább is. De ami a pofot illeti, hiszen maga magyar... jól tudhatja a közmondást: asszony-pof — kancárúkas... nem számol.

Persze nem lett semmi a quietáláshoz — csak eltransferálták valahová Bukovinába, a kapitányt pedig Stájerba, merre — és az egész história elsimult szépen, csöndesen.

Feleséggyilkos zenetanár

— Lelőkte nejét az emeletről. — Egy url asszony tragédiája. —

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, július 8.

Egy uriaszony tragédiájáról kap alább hirt az olvasó. Emeleti lakásának ablaka alatt vasárnap hajnalban összezuhanva találták egy tanító feleségét és minden jel arra vall, hogy az asszonyt a férje lökte ki az ablakon. A súlyosan gyanúsított férjet a rendőrség alapos vizsgálat után letartóztatta. A tragédia részleteit ezek:

A Schwartz Ferenc-utca 3-ik számú ház harmadik emeletének 3-as számú lakásában lakik Barta-Hackl József székesfővárosi tanár feleségével, született Tóth Etellel. A férfi 31 éves, a nő 20. Mintegy másfél éve vannak együtt s egy nyolchónapos gyermekük van.

Barta-Hackl József vidéken volt tanító. Elvált a feleségétől és akkor vette el Tóth Etelt, akinek a szülei azt ígérték, hogy havonta 100—120 koronával segíteni fogják. Azután rábeszéltek őket, hogy jöjjenek fel Pestre s itt nekik adják az Aladár-utcában levő házukat. Hacklknál lakott régebben Hacklné mostohanyja, özvegy Barta Barnáné is, aki azonban nem látta itt biztosítottak a sorsát és férjhezment Fülöp József tanítóhoz.

Ez május elején történt s azóta gyakori lett a veszekedés a kis lakásban, mert Barta-Hackl József nagyon könnyelmű életet élt. Folyton elmaradt hazulról s a felesége emiatt szemrehányásokat tett neki.

Már csütörtökön nagyon összekaptak a lakás erkélyén s ekkor Barta-Hackl József felemelte a feleségét és kitartotta az erkélyen.

— Mit akarsz velem, — kérdezte az asszony — le akarsz dobni?

— Nem, csak tréfálok! — felelte a férj.

Barta-Hackl lakott egy Prónai Ferenc nevű tanuló, akinek szombatn haza kellett volna utaznia. Az édesapja küldött is erre a célra neki 12 koronát, de Barta ezt a pénzt elmulatta. Az asszony, hogy a fiúnak oda tudja adni a pénzt, tízenhárom lepedőt zálogba küldött a fiúnak. Barta azonban a kapuban megvárta a fiut, elvett tőle tíz koronát és elment mulatni. Éjszaka verődött csak haza. Nem sokkal később a közelben sétáló rendőr asszonyi testet látott a harmadik emeletről lezuhanni. Becsengetett a házmesternek s vele együtt megállapították, hogy a leesett asszony Barna-Hackl Józsefné. Elhívták a mentőket, akik első segélyben részesítették az asszonyt és az új János-kórházba vitték.

A rendőr felment Barna-Hackl József lakásába és a tanítót ott találta hiányos öltözetben. Feldúlt arccal sétált a szobában s nem adott feleleteket a hozzáintézt kérdésekre.

Hacklné tegnap magához tért a kórházban és kihallgatta a rendőrség. Eleinte azt mondta, hogy nem emlékszik semmire sem, de később a kihallgatás folyamán elszölte magát s a rendőrségben azt a gyanút ebresztette, mintha mentetgetni akarná férjét, aki ledobta őt az emeletről.

Miután a rendőrség nagyon gyanusnak találta az esetet, ma délelőtre beidézték Barna-Hackl Józsefet a rendőrségre és kihallgatták.

Nyugodt hangon, fölemelt fővel ezeket mondotta jegyzőkönybe:

— Reggel — mondt'a Hackl-Bartha ablakcsörmpölésre ébredtem. Utóbb egy mentőorvos és egy rendőr állottak előttem. Hangosan támadtam rájuk, csak amikor megmondották, mért jöttek, kezdtem sírni. Elmentek. Bezártam az ajtót. Karomba vettem kisfiam és a pamlagra fektüdtem. Elaludtam. Nyolc órákor eljött rokonom Kiss Ernő. Egy óra hosszat beszélgettünk és lementem az Ilona-kávéházba, onnan telefonáltam a János-kórházba, ahol megkérdeztem, mit csinál a feleségem. Azután ebédelni mentem egy Krisztina-körúti vendéglőbe, majd hazatértem. A házmesternek azt mondtam, hogy két detektív keresett, mire én telefonon érdeklődtem ügyvédemnél, Baránszky Gyula dr.-nál, hogy mit mondjak, ha gyanuba vesznek engem. Azt ajánlotta, hogy írjam le, ami szombatn velem történt. Az a vád, hogy feleségemet én

ölttem meg, az nem igaz. Még az sem igaz, hogy feleségemet rábeszéltem volna az öngyilkosságra.

A rendőrség kihallgatta a tanukat. A házbeliek közül Fehér József magánhivatalnok, Taublicher Jakabné házmester, Weiss Teréz magánzónó sorra kerültek a kihallgatásokat vezető Czövek Sándor rendőrfogalmazó elé. Egybehangzóan azt vallották, hogy a gyilkos születtől erkölcsű lump ember volt, aki agyongyötörte fiatal feleségét. A család rokona, Kis Ernő magánzó és felesége hasonlóan vallottak. Hozzáadték még azt, hogy a zenetanár folyton pénzért zaklatta feleségét, ékszerait zálogba csapta és minden eszközt megragadott, hogy pénzt csikarjon ki az agyongyötört asszonytól.

Kihallgatták a kórházbeli ápolókat is, akik azt vallották, hogy míg eszméletlenül, lázálomban feküdt a kórházi ágyon Hacklné, többször felkiáltott:

— Miért löktél ki? Mit vétettem neked?

A rendőrség ezek után kétségtelennek tartja, hogy a Schwartz Ferenc-utcában nem öngyilkosság történt, hanem a husz éves fiatalasszonyt a férje dobta ki az ablakon. Hackl kihallgatása után a rendőrség letartóztatta.

Hackl harmincegy éves, széles arcú, ritka bajszu, nagyon kellemetlen külsejű ember. Tavalylopásért kétheti fogházra volt ítélve s büntetését le is ülte.

HIREK.

Királygyakorlatok Aradmegyében.

— A belügyminiszter intézkedései. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, július 8.

Csanádvármegye alispánjához ma érkezett le a belügyminiszternek az őszi hadgyakorlatokra vonatkozó rendelete. E rendelet már pontosan megállapította a hadgyakorlatok idejét és helyét.

E szerint a hadgyakorlatok folyó évi szeptember 7-től szeptember 12-ig bezárólag, Ferenc Ferdinánd főherceg jelenlétében. Békéscsaba—Szeged—Temesvár között fognak lefolyni.

A hadgyakorlatok színhelye északról Békéscsaba, Szentes és Gyula, keletről Kisjenő, Pankota, Lippa, déltől Temesvár Nagykikinda, Tiszahegyes és Tiszaszentmiklós, nyugatról pedig a Tisza folyó által határolt terület lesz. Ferenc Ferdinánd trónörökös Mezőhegyesen fog lakni.

A miniszteri rendelet felhívja az alispánt, intézkedjék, hogy a hadgyakorlat lefolyását a nézőközönség az ellenfelek között lévő területen ne zavarja, különösen pedig a katonai parancsnokság ily irányú intézkedéseit támogassa. Felhívja a belügyminiszter az alispánt arra is, hogy a törvényhatóságnak a hadgyakorlat területére eső részén a közlekedési utvonalaknak és hidaknak jó karba hozatala és használhatóvá tétele iránt a szükséges intézkedéseket haladéktalanul tegye meg, továbbá intézkedjék az iránt is, hogy a járványos betegségek továbbterjedésének eleje vétesék és evégből a rossz ivóvizet szolgáltató kutakat hozza tudomására; azokat a házakat pedig, ahol fertőző betegség fordult elő, jelölje meg és az esetleges fellépő járványszerű betegségről haladéktalanul értesítse. Az alispán a rendelet vétele után azonnal megtette a szükséges intézkedéseket.

— A király látogatásai. Ischlből jelentik:

A király vasárnap délután felnégykor udvari kőlvonaton Gmundenbe utazott. A pályaudvarról magánfogaton a kumberlandi hercegi kastélyba hajtatott, hogy meglátogassa Ernő Ágost kumberlandi herceg és Thyra hercegnő családját. Ő felségének ez az első találkozása a gyászoló családdal György braunsveigi lüneburgi herceg elhunytá óta. Az uralkodó látogatása alkalmával Miksa bádeni herceg, a kir. hercepi pár sógora, valamint Valdemár dán herceg is jelen volt. Ő felsége több mint félóra hosszáig maradt ott, majd a fasoron át sétálva, Fülöp württembergi hercegnél és Mária Terézia hercegnőnynél tett negyedórai látogatást. Ezután ő felsége folytatja

utját Altmünster Ebenzeierhe és mintegy huszperenyi táogatást tett Don Alfanzó burboni hercegnét és nejénél. Innen a felség a pályaudvarra hajtatott, ahonnan visszautazott Ischlbe, ahová este hét órákor érkezett meg.

— Pletykák a trónörökösről. A minap egy olasz újság szenzációs közlése nyomán a magyar sajtó egy részét is bejárta az a hír, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös a trónöröklési rend megváltoztatása érdekében akcióbba lépett a római szentszéknél. Erre vonatkozóan ma felhivatalosan a következő jelentést teszik közzé: A sajtó pár nap óta sokat foglalkozik egy közleménnyel, mely a római *Messagero* nyomán jelent meg és a trónörökös személyét illető különféle mendemondáknak igyekszik politikai háttérrel adni. Illetékes helyen épen azért, mert itt egy olasz lap kalandos közléseiről van szó, az egész ügynek semmi fontosságát nem tulajdonítanak; de miután magyar ellenzéki lapok ezt a cikket félreismerhetetlen célzattal a nemzeti munkapárt névelő vezető egyéniségeinek politikai számlájára írják és ehhez mindenféle következtetést fűznek, irányadó helyen szükségesnek vélik hangoztatni, hogy az adott körülmények között még csak láttszata sem foroghat fenn annak, mintha ezt a cikket magyar részről sugalmazták volna.

— A kecskeméti évforduló. Kecskemétről jelentik: A június 8-iki katasztrófális földrengés évfordulóját vasárnap tartották meg. Valamennyi templomban istentiszteletet tartottak. Este a két nagyharang felőráig zugott. Sokan aggodalomban töltötték az éjszakát, babonás félelemmel várva éjjel után a földrengés megismétlődését.

— Támadás Tagányi Sándor automobilja ellen. Lapunk más helyén beszámolunk arról a parkünnepélyekről, amely vasárnap folyt le Soborsinban. Ott volt Tagányi Sándor, a radnai kerület képviselője, Salacz Gyula főszolgabíró és Bódy Bódogné szőlőbirtokos is, akik este Tagányi automobilján jöttek Aradra. Radna közében parasztok támadták meg az autóbilit, amelyet hatalmas közáporral fogadtak. Egy nagy terméskő Bódy Bódognak a sofför mellett ülő szolgáját megsebezte az arcán és egy fogát kiverte. Könynyebk sebet ejtett egy kő Salacz főbíró arcán. A vizsgálatot megindították a támadók kézrekerítése végett.

— Bogdánffy Béla szolgabíró lemondása. Körülbelül két éve van szabadságon Bogdánffy Béla, az aradi járás szolgabírája, akit betegsége akadályozott meg működésében. Az aradmegyei tisztviselői kar emez értékes tagja ma Urbán Iván főispánhoz intézett beadványában lemondott állásáról. Ideiglenesen lemondott egyben nyugdíj igényéről is, holott több mint egy évtizedes működése után tekintélyes nyugdíjra tarthatna igényt. Bogdánffy azonban vagyons ember és ennélkül is megél.

— Kinevezés. A polgármester Kerpel Vilmos dr.-t az aradi gyermekkorház orvosává nevezte ki.

— Dunyov generális milliói. Vasárnap lapunkban részletesen megintuk milyen hajszát folytatnak aradi és vingai családok Dunyov István volt generális állítólagos milliós hagyatéka után. Cikkünk elolvasása után bejött szerkesztőségünkbe Augustinov János aradi magyar államasuti tisztviselő, aki a következőket adta elő:

— Én rokona vagyok az Olaszországban elhalt Dunyov generálisnak. Annyit mondhatok, hogy nem lehet mese ez a milliós örökség, mert a család néhány tagjának állítólag megbízható bizonyítékai vannak róla, hogy nagyhirű rokonuk két millió koronányi vagyonnal rendelkezett, amikor meghalt. Én különben talán még az idén kimegyek Olaszországba és felkutattam ennek a hírnek eredetét. Meg kell még jegyeznem, hogy Dunyov generálisnak egy adaptált fia is van, aki hét évvel ezelőtt Aradon lakott, akkor bevonult katonának és azóta nem tudom mi lett vele. A fiu különben szobrász volt mielőtt bevonult katonának.

— **Házasság.** Török Ferenc dr. eleki szolgabíró házasságot kötött Verzár Erzsike kisasszonnyal a marcibányai fás tanyai kastélyban. Az egyházi áldásban Dörner Péter esperes plébános részesítette. Násznagyok voltak: Kabdebó János dr. és Keresztes Gyula dr. Koszoruspárok voltak: Verzár Lili és Török Dezső, Verzár Bobby és Verzár Gyula dr., Verzár Kata és Burján Lajos hadnagy, Verzár Hermin és Kabdebó György dr.

— **Elvert álhlirapíró.** Debrecenből jelentik: Néhány nappal ezelőtt a fővárosi lapok foglalkoztak a debreceni sajtócenzura ügyével annak kapcsán, hogy Kovács József polgármester az Uj Debrecen című nyomtatvány szerkesztőjéhez leiratot intézett és felszólította a szerkesztőséget, hogy a piszkolódó és az újságírást megszegyenítő hangját mérsékelje. A lap ügyét a fővárosi lapok Balassa Sándor debreceni újságíró információi alapján helyes megvilágításban közölték. E miatt az Uj Debrecen mindenkit megbotránkoztató fenyegető hangon megsértette Balassa Sándort. Balassa a förmedvény miatt sajtópert indított a lap ellen. Ma délelőtt a megtámadott újságíró találkozott Vojk Györggyel, aki az Uj Debrecen szerkesztőjének távollétében felelős a lap szerkesztéséért és rövid szóváltás után véresre verte Vojkot. Vojk tipikus alakja az álhlirapíróknak, aki vasuti díjnokból csapott fel minden készült-ég nélkül újságíróknak és fizetés nélkül dolgozott a lapnál, csak hogy a neve szerepelhessen. A debreceni hivatásos újságírók mozgalmat indítottak, hogy a városból az álhlirapírokat kipusztítsák.

Husz éves találkozó. Az aradi kereskedelmi akadémiában 1892-ben érettségizettek vasárnap 20 éves találkozóra gyűltek össze Aradon. Az iskola dísztermében délelőtt folyt le az ünnepség és este a Központi szálló kertjében volt a banket. A találkozón megjelentek Somogyi Gyula dr., az aradi kereskedelmi felsőiskola igazgatója és neje, Varga Imre, az aradi felső kereskedelmi iskola tanára, Badonits Sándor pankotai állomásfőnök és neje, Kell Lajos, az aradi ipar- és népbank cégvezető-titkára és igazgatóhelyettese, Koltai Mátyás, a magyar aszfalt részvénytársaság h. igazgatója, Kohn Simon, a battonyai takarékpénztár könyvelője, Kokovay Andor, a hőmezővásárhelyi takarékpénztár titkára és neje, ifj. Kristyó János földművelő szőlőbirtokos és neje, Meer Lipót festőművész, Schiffer Henrik ur szabóüzlet-tulajdonos és neje, Seidner Rudi orosházi terménykereskedő, Stern Ármán dévai kereskedő, Stern Miksa, a Neuman testvérek szeszgyáros cég hivatalnokja és neje, Szalay Kálmán, a szamosvölgyi vasút s. titkára Désen és neje és Verzár Béla, az aradmegyei takarékpénztár battonyai fiókjának vezetője. A felköszöntök sorát tánc követte. A társaság a legjobb hangulatban hajnalig maradt együtt és fogadalmat tettek, hogy 30 éves találkozóra Aradon ismét egybegyűljenek.

— **Zolnay Béla lovag letartóztatása.** Budapestről jelentik: A rendőrség ma letartóztatta Zolnay Béla lovagot és Obermayer Károlyt család miatt. Obermayer magán-detektív irodát nyitott és állítólag birtokok eladásával és közvetítésével is foglalkozott. Néhány héttel ezelőtt egy vidéki ur jelent meg az irodában, aki valamelyik lapban hirdetett birtokot meg akarta venni. Obermayer kijelentette, hogy Zolnaynak prioritása van a birtokra és így nem tárgyalhat egyelőre vele. A vidéki ur nagyobb összeget fizetett azért, hogy Zolnay lemondjon a prioritásról, ekkor azonban kiderült, hogy a szóban forgó birtok teljesen értéktelen. Feljelentése folytán a rendőrség ma letartóztatta a két csalót.

— **Baleset.** Vasárnap hajnalban baleset történt az Aradi Nyomda Részvénytársaság gépszobájában. Jeney Mihály 50 éves gépmunkás jobb kezét elkapta a gép hengere és kezefejét összeroncsolta. A munkást a kórházba szállították. A rendőrség a nyomozás során megállapította, hogy saját gondatlansága következtében történt Jeney balesete és azért senkit se lehet felelősségre vonni.

— **Repülési mutatóványok Aradon.** Aradot nem várt kellemes meglepetés érte. A most lezajlott asperni nemzetközi repülőverseny egyik győztese, a magyarországi születésű Vlaicu Aurél, ki a céldobási és kényszerleszállási versenyekben, még az oly világhírű aviatikus, mint a francia Garros elől is el tudta szedni a győzelem babérját, Aradra érkezett, hogy már vasárnap, július 14-én, a Csálai erdő meletti versenytérén repülési művészetét bemutathassa közönségünknek. Vlaicu a császárváros melletti Bencenc községben született, tanulmányait a budapesti műegyetemen kezdte és több németországi műegyetemen végezte. Repülőgépe minden ízében eredeti alkotás és az ismert típusoktól teljesen eltérő. Az asperni nemzetközi versenyen jelen volt legmagasabb ka'onai és akadémiai szakkörök, mint a repülés problémáját legprecízebben megoldó géptípust jelölték meg Vlaicu alkotását. A Központi szálló kölöntermében, ahol Vlaicu gépe mindenki által megtekinthető, alkalmunk volt magunknak is erről meggyőződni. Az eddig megszerkesztett légszárkányok között a legkönnyebb (egészben 200 kgr.), legszimmetrikusabb és a stabilitás problémáját is legsikeresebben megoldónak látszó alkotmány ez. Világhírű hazánkfiak, mint említettük, vasárnap délután 4 órakor fog fel szállani a Csála erdő melletti versenytérén, miután Arad város tanácsa a szükséges engedélyt készségesen megadta. A vasárnapi kulturszenczió iránt úgy Aradon mint a vidéken a legelőnkebb érdeklődés mutatkozik. Részleteket a közönség, addig is míg ez eseményre visszatérhetünk, az utcai hirdetési oszlopokról tudhat meg.

— **Halálozás.** Az Aradi Székely Otthon egyik régi köztisztelőben álló tagja: bölöni Mikó Béla ny. m. kir. bányatanácsos elhalt Pankotán, 70 éves korában. A megboldogult egyike volt a derék székely származású hazafiaknak. Elhalálozása általános részvétet kelt, amaz előkelő körökben amelyben az öreg urat ismerték.

— **Tűzhalál.** Kaposvárról jelentik: A somogy megyei Bobjashegy pusztán kigyulladt Herczeg István 70 éves aggastyánnak a háza, és a hatalmas lángok átcsaptak a szomszédos házakra is. Amikor a tüzet eloltották, Herczeget sehol sem találták. Felmentek a padlásra, ahol ráakadtak Herczeg megszenesedett hullájára. A vizsgálat megállapította, hogy a tüzet az öreg ember okozta, amikor a padláson dohányzott. Pipájából egy szikra kiugrott, lángba borította az épület, amelyből azután már nem tudott menekülni.

— **Tíz fillérért lelőttek egy kereskedőt.** Budapestről jelentik: Dunakeszi-Alagon Drechsler Miksa fűszeres üzletébe tegnap beállított Németh Ferenc gyári munkás, a Mesőgazdasági Gépgyár alkalmazottja, hogy kis fiának cukrot vásároljon. A fűszeres kiszolgált a vevőjét, de midőn fizetésre került a sor, vitakozás támadt közöttük, Németh Ferenc azt mondta, hogy husz filléres pénzdarábot adott, a fűszeres pedig azt állította, hogy az adott összeg csak tíz fillér volt. Németh erre szitkozódva hazasietett, előkereste revolverét és azzal beállított Drechsler Miksa üzletébe, előrántotta revolverét és három lövést tett a szerencsétlen emberre. Drechsler Miksa rögtön meghalt. Németh Ferenc azután nyugodtan a lakására ment, hol az időközben értesített csendőrök letartóztatták. Lakásán vagy háromszáz korona értékű lopott holmit találtak.

— **Az elveszett óra.** Kemény feladat elé állította egy fővárosi bankfőtisztviselő az aradi rendőrséget. Azt kéri tőle, hogy egy tizenkilenc esztendőös bűnügy tettesét vagy legalább is a bűnjelét nyomozza ki. Kánel Jenőnek hívják ezt a problémás urat, aki levelet írt a rendőrségnek és arra hívja fel, hogy kerítse kézre az óráját, melyet 1893-ban vagy 1894-ben, itt Aradon, az egykori Wittmann-féle vendéglőben elloptak tőle. Az óra értéke 50 korona, a kézrekerítője ellenben száz korona jutalmat kap Káneltól. A rendőrség megkísérli a lehetetlennek látszó feladat megoldását.

— **Orvosi körökből.** D. Graur Viktor dr. egyetemes orvostudor, fogorvosi és műfogászati szakrendelőjét folyó évi május hó 1-ől Deák Ferenc-utca 40. a. I. emelet gör. kat. új bérpalotába a Vasszállóval szemben helyezte át. Bejárat a Weitzer J. utcából is.

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok.** Telefon 816.

— **Üldözött haramia.** Déváról jelentik: A tavasszal történt, hogy Algyógyon Lumela József községi bírót meggyilkolták. Akkor megindították a vizsgálatot, de a tettest nem tudták kézrekeríteni. Most azután fordulat állott be az ügyben, amennyiben megállapították, hogy a gyilkosságot Muravezsky Juon hírhedt fogarasi haramia követte el, akinek lelkét már 11 gyilkosság terheli. Tegnap a felsőcsertesi aranybányák között tartózkodott a haramia, akit nyomban üldözőbe vett a csendőrség és egy fél század katonaság. Muravezsky fejére 1000 korona díjat tűztek ki.

— **Briliáns, gyémánt, arany, ezüst ékszerek,** ezüstneműek, órák előnyösen beszerezhetők Igaz Sándor elsőrangú ékszerésznél Arad, Andrassy-tér Minorita-palota. Telefon 321.

— **Kávéházi asztalok a Fehér Kereszt előtt.** Braun Gusztáv, a Fehér Kereszt-kávéház tulajdonosának kérelmére megengedte a tanács, hogy a helyiség előtt esténként nyáron át a fal mellett asztalokat állíthasson fel.

— **Értesítés.** Novák Rudolf fogmüsterme pacienseinek tudomására adja, hogy folyó hó 15-én 14 napi külföldi tanulmányutra indul. 4447

— **Birtokcsere.** Aradon az elmúlt héten a következő birtokváltások történtek: Hettmann Márton és neje eladják az aradi Kosár utca 3. sz. házat 3800 kor.-ért özv. Hoffmann Ferencnek. — Özv. Wally Mátyásné eladja az aradi Lövész utca 4. sz. házat 19000 kor.-ért Bogdán Gyula és nejének. — Petrovics János eladja a Borona-utca 10. sz. házat 10000 kor.-ért Fodor József és nejének. — Königsberg Fidélf gróf eladja az Erzsébet királyné-körut 20. sz. házat 210.000 kor.-ért az Aradi Forgalmi bank R. T. aradi cégnek. — Boros Géza és neje eladják az Illés-utca 116. sz. házat 4400 kor.-ért Kovács Györgynek.

— **Helyreigazítás.** Az Arad-Hegyaljai Helyierdekű Motorosvasút Részvénytársaság V. évi rendes közgyűlését folyó évi július hó 16-án, nem mint lapunkban megjelent, délelőtt 10 órakor, hanem délután 2 órakor tartja meg a saját helyiségében (Arad, Széchenyi-utca 1. II. emelet.)

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 8-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Schmidt Miklós irónak Julianna nevű leánya. Lukács Szilárd fuvarosnak Anna nevű leánya. Binder Károly főerdésznek Ernő nevű fia. Rácz Tódor napzámosnak Katalin nevű leánya. Bogyá Demeter ácsnak Anna nevű leánya. Meghalt: Binder Ernő 1 napos fiú. Bakó Viktória 21 napos leány. Balog Pál 27 napos fiú. Máris János 8 napos fiú. Vidiczki Zorka 18 napos leány. Házasságot kötött: Gerécz Károly tanár Bónyi Annával.

— **Szabó-féle pármái ibolya szappan** a legfinomabb mosdószappan azok közt, amiket eddig forgalomba hoztak. E szappan lágy habja az archőrt üdíti, tisztítja, finomítja. Nők és férfiak egyaránt kedvelik, mert többet ér, mint egy 2 koronás francia szappan. Egy drb. pármái ibolyaszappan 70 fillér. 3 drb. 2 kor. Kapható Aradon Vojtek és Weisz és Hanzu Nesztor droguistáknál. E szappan egyedüli készítője Szabó Béla pipereszappangyáros Miskolcon. 4041

— **Friss olajfestékek, ecsetek és felfeszített festővásznak Kerpelnél** kaphatók.

— **Elite és Revue Parisienne** párisi divatlap tavaszi és nyári száma színes képekkel és magyar szöveggel, kapható Juhász és Társa modern könyvesházában Andrassy-tér 16. sz.

— **60 kötet könyv havi 1 kor. 40 fillérért, 180 hangjegy havi 2 kor. 40 fillért** kaphatók kölcsönzésre Kerpel Izsó kölcsönzőintézetében, Aradon.

VITA FORRÁS
SOSUTVOSZON

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek
köszvény hólyag- és vesebetegnek.

Felpuhár VITA forrás a gyomoreréget azonnal megszűniti

A vállalat tulajdonosa: 8271

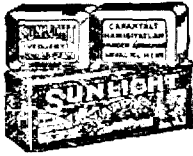
„CONSUM“ kereskedelmi részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-körut 4. Telefon 10-12

Főraktár: Kardos Miklós ásványvízkereskedőnél Arad.

Kapható: Éles Ármán, Nagy Farkas Dalmat Lajos, Örr, Fejér Gyula stb. cégeknek.

ANAGY MOSÁSHOZ Sunlight Szappant

használjon! Főzés, surolás és leforrázás nélkül, jobban és gyorsabban tisztít, mint a közönséges szappan és többet takarít mint a mennyibe kerül idő, munka és fehérnemű kímélése által.

Lever & Co., G.m.b.H., Wien III.

6601

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, július 8.

Készárú.

Kínálat korlátozott, vételkedv gyenge, 10 ezer mm. 10 fillérrel olcsóbb.

Határidő.

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1912 októberi	11 23	11 24 - 11 28
Buza 1913. áprilisi	11 55 - 11 56	11 63 - 11 64
Rozs 1912 októberi	9 29	9 30 - 9 32
Tengeri 1912 júliusi	8 65	8 66 - 8 71
Tengeri 1913. májusi	7 38	7 39 - 7 46
Zab 1912 októberi	9 02	9 03 - 9 15

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Július 8.

Magyar aranyárjádék 4 ⁰ / ₀	108 25
Magyar koronajárjádék 4 ⁰ / ₀	88 60
Magyar koronajárjádék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	77 75
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	88 —
Horváth-szlavon földteherm. kötvény	88 —
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	208 —
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	142 —
Osztrák járadék papírban	88 50
Osztrák járadék ezüstben	91 20
Osztrák járadék aranyban	113 40
Osztrák koronajárjádék 4 ⁰ / ₀	88 50
1880. évi osztrák államsorsjegy	154 —
Osztrák-magyar bankrészvény	21 20
Magyar hitelbank-részvény	842 25
Osztrák hitelintézeti részvény	648 25
Osztr.-magy. államvasuti részvény	716 50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19 10
Német birodalmi márka	117 70
Londoni vista	24 10
Páris vista	95 50
10 márkás arany	23 54

Kőbányai sertés piac.

Július 8.

Július 6. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 150—152 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 158—160 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 158—162 fillérig.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Aradon, 1912. július 9-én kedden:

Mayerék.

Bohózat 3 felvonásban Irtó: Frits Friedman Friedrich. Fordította: Szomory E. II. Rendező: Polgár Sándor

SZEMÉLYEK:

Mayer Izsák	Dr. Beregi S.	Edith	Harmath J.
Mayer Móricz	Polgár S.	Versegby	Ladislai J.
Mayerné	Benkőné.	Amália	Lászi Etel.
Mayer Irén	Vendrey V.	Váli, leányuk	Nogrady M.
Mayer Frigyes	Vass Jenő.	Kemenes	Cseh Fe enc.
Mayer Jakab	Herold Ede.	Bauer	Delli Lajos.
Bató Vilmos	Keszler Ede.	Cézár	Várnai Jenő.
Bató Vilmosné	Follinuszné.	Erneszt	Győző A.

Kezdeté este 8 órakor.

URÁNIA

Mozgófénykép, színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma kedden, 1912. július 9-én

1. Házasság V. Lajos idejében. Dráma. Színes felvétel. — 2. Mór a szállodás réme. Humoros. — 3. Aeroplán és motorcsónak. Látványosság. — 4. Csallatlan recept. Bohózat. — 5. Gaith házassága. Humoros. — 6. Nászut hármában. Eredeti olasz humoreszk 2 felvonásban.

Előadások kezdete délután 6 órától kezdve esti 12 óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni. — Minden előadáson katonazenekar játszik. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma kedden, 1912. július 9-én:

1. Világeseemények. Aktualitások. — 2. Wokurka, mint aviatikus. Kacagató. — 3. Villi táncolni tanul. Humoros sláger. Vigjáték. — 4. Az apa becsületéért. Szenzációs dráma 2 felvonásban. — 5. Lemke babonás. Kacagató.

12., 13. és 14-én nagy szenzáció.

A vándorcirkusz második része.

Az előadások kezdete délután 6 órától folytatódva 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér. Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Ruhátár. — Buffet.

NYILTTÉR.*

Felhívás.

Özv. Csobal Jánosné Tökölly-téri szatócs-üzletét

megvettem.

Felhívom nevezett esetleges hitelezőit, hogy esedékes követeléseiket nálam

folyó hó 14-ig

annyal is inkább szíveskedjenek bejelenteni, mivel jelzett határidőn túl szavatosságot nem vállalok.

Susa Lajosné,

Rákóczi-utca 16.

4442.

Értesítés a szőlőmolyról.

Miután fényes beigazolást nyert miszerint a Tabicotin Emulsióval kellő időben és helyesen permetezett szőlőmolyos fűrtök a szer hatása folytán megszabadulván a fűrtökön és hálóban élősködő hernyóktól, — úgy a fűrtök mint bogyci a legszebb fejlődésnek indultak; — ami abban nyilvánul meg, hogy a fűrtök lehányták magukról a permetezés idején még jelen volt molyháló szövödéket, — s a bogyci napról-napra erősebb növésnek indultak.

Ezen első molyhernyó (Heuwurm) generatio elleni védekezés ezzel befejezést nyert, — s következik a második generatio (Sauerwurm) elleni védekezés.

Ezen generationnak kikelési idejét e hó 10 15-iki közötti időre jelzem, mely abban fog nyilvánulni, hogy az alig észrevehető hernyók befurják magukat a bogyciba, — melyek azután rothadásba mennek át, s ezen körülmények okozzák a nyár derekán már mutatkozó rothadt fűrtöket; — amelyeket azután helytelenül bár, — zöld rothadásnak, — fakó rothadásnak, — szoktak nevezni.

Figyelmeztetve kérem a mélyen tisztelt szőlősgazdákat, hogy az ezen védekezéshez szükséges

„Tabicotin rézkénmészport“

még idejében szerezzék be; — mivel amíg egyrészt igen szükséges, hogy e védekező szer a kellő időben már kéznél legyen; — de másrészt rendkívül tulhalmozottságunk folytán e cikkben; — az elszállításra rövid haladékat is kell kérnünk.

Ezen második generatio elleni védekezés folyó hó 10-étől számítva 8—10 napon belül végrehajtandó.

4439

Vojtek Alajos.

Elsőrendű női cipők.

Minden facon.

Minden szín.

6—10—12—14—16

koronás árban.

Kutányi J., Arad,

Vörösmarty-u. 1. Telefon 385.

Könyvkötészetünkbe tanulóleányok heti fizetéssel felvétetnek.

Nyári színes cipők és angol tennisz

CZIPŐK

Engelhardt Chassalla SZANDALLOK

már megérkeztek!!

Valámit a világhírű

SALAMANDER-CIPŐK

Hegységárban.

941

K 16-50 és K 20-50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NÁL

Arad—Temesvár kaphatók.

Képes árjegyzék díjtalanul.

Nyári a Budapesti Csipkeáruház

Arad, Andrassy-tér 20. (Fischer Eliz-palota)
Selymek K. 160. Csipkekelmék 48 fillértől.

Csipkék 2 fillértől. Madeirák 94 fillértől. Selyem, muszlin, harisnyák, 85 fillértől. Csipkemaradékok 50,00 :- :- engedménnyel. :- :-

Alkalmi vétel és eladások

Ékszer- és ezüsterőművekben

arany és ezüsterőművekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerárúháza

Deutsch Izidor

Órák és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédlék

arany és ezüsterőművek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereértetnek.
Telefon 438. Telefon 488.

Tömeges olcsó vétel és feltűnő olcsó elárúsítás

az alanti árukban.

Angol férfi és női szövetek, francia Grenadin, gyapjú Delének, angol Zephirek, selyemvásznak minden színben, Damaszt asztalneműk és ágyszövetek ajórral, törülközők, pamut vasznak, valódi rumburgi vasznak, szőnyegek stb. stb. Mindezen cikkek feltűnő olcsó árban lesznek elárúsítva.

MAUTNER R.

olcsó áruház.
Hunyadi-utca 1. szám alatt.

Rigósfürdő gyógyhely Bozdarigós.

Temesmegyében, a Temesvár - lippai vasúti vonalon, a sarolta-vári (Charlottenburg) állomástól 7 kilométernyire.

Tanácsos kocsit a vasúti állomáshoz előre megrendelni. A fürdő fekvése csodálatosan szép és teljesen pormentes.

FÜRDŐK: Csúsz, köszvény, reuma stb. ellen kitűnők. Szép olcsó szobák. Jó és olcsó ellátás. A fürdőszálloda ez idén 16 szobával :- kibővítettett. :-

Idény: szeptember végéig.

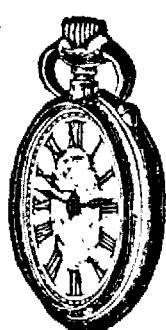
Mindennemű bővebb felvilágosítással szolgál:

Gyógyfürdő Igazgatóság Rigósfürdő.

— Telefonszám 2. —
3380

Nägele Antal

temesvári gyógyszerész
Telefonszám 822.

Új óra- és ékszer-üzlet!!

Van szerencsém a n. é. közönséget tiszteltetettel értesíteni, hogy

Aradon, Forray-utca és Rákóczi-utca sarkán (Guttman-ház) egy a mai kor igényeinek megfelelő

óra- és ékszerüzletet

nyitottam. E téren szerzett szakképzett-ségemmel fogva módomban áll igen tisztelt vevőim és megrendelőim igényeit minden irányban kielégíteni. — Üzletelvem: lelkiismeretes és gyors kiszolgálás. 3031 Javításokat üzletben és üzleten kívül is legutányosabban 8 évi jótállással elfogadok. — Szíves pártfogást kér kiváló tisztelettel

Gartner József

Órák és ékszerész.

Legfinomabb cukorkák

elsőrendű gyártmányú csokoládé és cacaók nagyban és kicsinyben legelőnyösebben beszerezhetők

NÉMETH IMRE

cukorka különlegességi üzletében ARADON,

Forray-utca 2/a. sz.

TELEFON 418. SZÁM.
3755

Üzlet áthelyezés!

Értesítem az igen tisztelt közönséget és üzletfeleimet, hogy Boros Beni-tér 17. szám alatt éveken át volt

bádogos és víz-vezeték berendező

üzletem és műhelyemet ugyan-csak Boros Beni-tér 15. szám alá (volt Dengl-ház)

helyeztem át.

Tisztelt üzletfeleim becses támogatását a jövőben is kérve tisztelettel:

KÖSZEGHY SÁNDORNÉ
bádogos és vízvezeték berendező.
Telefon 927 sz.

Használt ólom
megvételre kerestetik.

ALVÁCZA

— kénese hőgyógyfürdő —

(Arad- és Hunyadmegye határán) Vasúti állomás. Posta. Táviró.

A fürdő 88 C hőmérsékletű, természetes kénese hévízei csodás eredménnyel gyógyítanak:

Osűzt,
Köszvényt,
Rheumát,
Ichiást,
Csontszűt,
Lobosodást,
Bénulást.

Fürdőorvos Dr. Lendvai Márk. — Állandó kitűnő cigányzene. Játzóterek. Tenispálya. Nagy gondozott park. Kitűnő öndusz levegő. A motorvonatok közvetlenül a fürdő parkjánál állanak meg.

Prospektussal és egyéb felvilágosítással készséggel szolgál

4371

Berkovits, fürdőtulajdonos.

Megnyilt

az új Verseny üveg és porcellán Áruház Aradon!

A n. é. vásárló közönséget értesítem, hogy Weitzer János és Kazinczy-utca sarkán (Főpostával szemben) egy dusan felszerelt

üveg, porcellán, lámpa és diszmű áruház

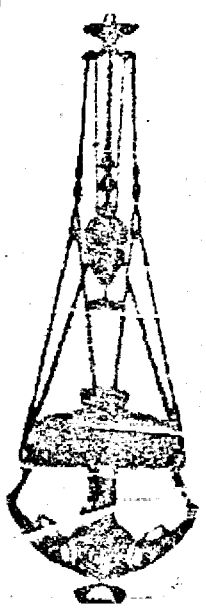
nyílt meg, hol is az összes árucikkek állandóan meglepő olcsó szabott árak mellett lesznek kiszolgálva. — Ugyanott befőttes és uborkás üvegek gyári árban kaphatók.

Legnagyobb képkeretező-műhely és üvegezési vállalat.

Telefon 934.

4359

Telefon 934.

Mesés szép lesz az a hölgy
aki a **HAJÓS-féle Ibolya Cremet**
használja. Az arcbőrt vakító fehérre varázsolja. Eltünteti mindenféle arctisztatlanságot egy csapásra.

Ara egy tégelynek I. kor., Ibolya hölgypor I. kor. 20 fill. Ibolya szappan 70 fill.

Kapható a készítőnél: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszeráránban **ARAD, Andrassy-tér 22. sz.**

A legkitűnőbb hatású nyálkaoldó
köhögés és rekedtség elleni szer a
Tussinál cukorka, ára egy nagy doboznak 60 fillér és a **Tussinál tea**
a 1 doboznak 50 fillér. — Kellemes ízénél fogva bárki legszívesebben veszi be.

Arad-csanádi egyesült vasutak.

Nyári menetrend.

Arad-Szeged.										
Allomások		Gy. M. I. II.	Sz. V. 31. III.	Mot. V. 15. III.	Mot. V. 17. III.	Gy. M. 3. III.	Mot. V. 19. III.	Sz. V. 33. III.	Mot. V. 21. III.	
Arad ... Ind.	regg.	6:16	6:40	d. e. 8:30	10:27	11:43	1:56	4:11	7:11	este
Nagybuzsák ...				X 8:43	10:42		X 2:07		X 7:19	
Csal. telepi bizalda			6:58	8:58	10:52		2:18	4:31	7:35	
Pecskaszentlőrinc			X 7:07	X 9:08	X 11:02		X 2:26	Δ 4:39	X 7:35	
Ópécska ...		6:46	7:29	9:24	11:21	12:17	2:42	5:00	8:03	
Ópécskai tany.				9:45	X 11:38		2:58		X 8:03	
Battonya ...	Mot. V. 13*	7:05	7:59	9:58	11:52	12:38	3:13	5:29	8:15	
Tompapuszta			8:11	X 10:11	12:05		3:25	5:41	8:28	
Belsőpergpuszta	I. II. III.		X 8:20	X 10:22	12:17		3:36	X 5:50	X 8:28	
Mezőhegyes ér.	reggel	7:28	8:35	10:39	12:34	12:58	3:50	6:05	8:51	
Ketegyháza ér.		4:20	8:53	10:57		2:28		7:57		
Oroszháza ér.		3:40		6:17		11:50		3:28		
Mezőhegyes in.		5:44	7:33	8:55	10:42	1:11	4:02	6:21		
Csanádpalota		6:02	7:47	9:14	11:07	1:36	4:23	6:41		
Nagyfali kendergy.		X 6:11		Δ 9:25	X 11:19	X 1:43	Δ 4:34	6:53		
Nagyfali		6:17	8:00	9:33	11:27	1:58	4:40	7:00		
Magy. csanádmező		X 6:27		9:46	Δ 11:42	Δ 2:11	X 4:53	7:11		
Apátfalva ér.		6:33	8:14	9:53	11:52	2:19	5:00	7:19		
Hunyásbánya ér.		9:40					7:32			
Hunyásbánya in.			6:57					4:06		
Nagygyőrtelek ér.	Mot. V. 11*	10:07	10:07				7:30			
Apátfalva in.	II. III.	6:35	8:15	9:54	11:55	2:20	5:02	7:21		
Makó ... in.	reggel	6:52	8:29	10:11	12:18	2:37	5:19	7:38		
Kiszombor ...	4:06	6:55	8:34	10:27	12:27	2:40	5:22	7:41		
Bizáltelep kiterő	4:25	7:08	8:46	10:43	12:45	2:56	5:38	7:57		
Deszk ...	X 4:31	X 7:19		10:58	1:05	5:12	X 5:52	8:11		
Szörög ... ér.	5:05	7:39	9:13	11:22	1:28	3:35	6:15	8:34		
Szörög in.	5:08	7:40	9:14	11:23	1:32	3:39	6:19	8:38		
Ujszeged ...	X 5:15	X 7:48		X 1:41	X 3:46		X 6:27			
Szeged ér.	5:21	7:53	9:24	11:37	1:45	3:51	6:31	8:50		

Szeged-Arad.										
Allomások		Szem. V. 30. III.	Mot. V. 12. III.	Mot. V. 16. III.	Gy. M. 2. III.	Szem. V. 32. III.	Mot. V. 20* III.	Gy. M. 4. III.	Mot. V. 22. III.	
Temesvár in.		9:45		4:30/7:48	9:05	12:58	12:58	1:55	4:55	este
Wion Stb. ...		2:55/4:50				11:05		9:05	9:05	
Bpest ny. ...		8:05/10:15			8:10/5:40	8:40		2:40	12:10/9:40	
Szeged-Rök. ...		2:24		7:47	10:15	1:58	3:23	6:18	6:18	
Szeged Ind.	éjél	2:56	reggel	d. e. 10:20	d. u. 12:35	d. u. 3:22	d. u. 4:36	este 6:33	este 7:25	
Ujszeged ...			X 5:48	X 10:25		X 4:41		X 7:31		
Szörög ér.		3:10	5:58	10:32	12:45	3:38	4:51	6:41	7:41	
Szörög in.		3:11	5:57	10:34	12:50	3:37	4:52	6:42	7:42	
Bizáltelep kiterő		3:24	X 6:09	Δ 10:46		3:50	Δ 5:08		X 7:57	
Kiszombor ...		3:49	6:38	11:14	1:15	4:15	5:39	X 7:08	8:08	
Makó ... ér.		4:05	6:54	11:27	1:25	d. u. 4:29	5:55	7:15	8:15	
Apátfalva ér.		4:23	7:04	11:35	1:27	2:28	4:44	6:08	7:08	
Apátfalva in.		4:43	7:26	11:53	1:40	2:56	5:01	6:25	7:25	
Apátfalva in.		4:43	7:30	11:54	1:43	2:57	5:11	6:34	7:34	
Magy. csanádmező		Δ 4:40	Δ 7:40	12:02		X 3:03	X 5:21	X 6:44	7:44	
Nagyfali ...		5:06	7:59	12:15	1:57	3:19	5:40	7:00	8:00	
Nagyfali kendergy.		5:13	X 8:05	X 12:20		X 3:25	X 5:47	X 7:08	8:08	
Csanádpalota		5:25	8:18	12:31	2:10	3:37	6:01	7:22	8:22	
Mezőhegyes ér.		5:43	8:42	12:49	2:24	4:01	6:25	7:46	8:46	
Oroszháza ér.	Mot. V. 10	7:32	10:57	14			8:28			
Ketegyháza in.	II. III.	8:53	10:57	11:56			8:57			
Mezőhegyes in.	reggel	4:20	6:17	9:45			3:20			
Belsőpergpuszta		3:46	6:05	8:49	11:58	1:00	2:27	4:21	6:19	
Tompapuszta	Δ 4:03	X 6:20	X 9:08	12:18	X 1:13	X 4:37	X 6:55			
Battonya ind.	Δ 4:11	6:31	Δ 9:17	12:44	Δ 1:22	4:47	X 7:04			
Ópécskai tany.	Δ 4:27	6:44	9:31	12:57	1:32	5:00	7:15			
Ópécska ...	Δ 4:40	6:58	Δ 9:44	Δ 1:10	X 1:42	5:15				
Pecskaszentlőrinc	Δ 4:56	7:25	10:03	1:28	1:56	5:32	X 7:46			
Csal. telepi bizalda	5:13	Δ 7:39	X 10:21	X 1:48	X 2:09	X 5:49	8:02			
Nagybuzsák ...	5:30	7:48	10:32	1:58	2:19	6:00	X 8:11			
Arad ...	X 5:37		Δ 10:41	2:08	X 2:26	X 6:08	X 8:17			
Arad ér.	5:52	8:04	10:54	2:20	2:35	6:20	X 8:27			

Arad-Bród.										
Allomások		Mot. V. 112. III.	Gy. M. 102. III.	Szem. V. 130. III.	Mot. V. 114* III.	Mot. V. 116* III.	Szem. V. 132. III.	Gy. M. 104. III.	Mot. V. 118* III.	Mot. V. 120. III.
Arad ... Ind.	regg.	5:20	6:21	regg.	6:35	d. e. 8:23	d. u. 12:40	d. u. 4:20	d. u. 5:31	este
Ótvenes ...	X 5:23		6:21	X 6:54	Δ 8:46	Δ 12:56	X 2:59		5:49	X 7:28
Zimándifalu	5:32		X 6:39	7:02	8:55	1:04	3:07	X 4:38	5:57	7:57
Ujszentanna ér.	6:15		6:53	7:20	9:20	1:21	3:25	4:52	6:15	7:55
Ketegyháza ér.	8:40		11:22	11:22	3:09	8:30	8:30	8:30	10:07	
Ujszentanna in.			4:04	5:15	5:15	9:10	9:10	2:40	2:40	6:20
Erdőskepek			6:54	7:28	9:29	1:23	3:30	4:58	6:25	8:01
Világos ...			7:11	X 7:37	X 9:38	X 1:31	3:39		X 6:33	8:11
Muska-Magyarud			7:17	7:55	9:56	1:45	3:58	5:10	6:44	8:28
Pankota ...			7:23	8:06	10:06	1:53	4:07	X 5:16	6:57	8:41
Csigérezölös				8:15	10:15	2:01	4:21	5:22	7:10	8:54
Tornova ...				X 8:22	X 10:23	X 2:08	4:28	X 5:36	7:13	X 8:51
Apatelek ...				8:38	10:43	2:23	4:45	X 5:54	7:24	9:08
Borosjenő ér.				8:51	10:56	2:36	4:59	X 6:07	7:41	9:25
Borosjenő in.				9:01	11:10	2:46	5:09	6:12	7:54	9:38
Tamánd ...				9:11	11:12	2:48	5:20	6:24	8:06	9:49
Bokszeg-Bél ...				X 9:30	X 11:32	X 3:03	5:38		X 8:13	
Repszeg ...				9:41	11:43	3:12	5:45	6:49	8:31	10:14
Barza ...				9:52	11:56	3:22	5:56		8:38	10:21
Borossebes ér.				X 9:59	X 12:06	Δ 3:29	Δ 6:03		X 8:45	
Borossebes in.				10:09	12:20	3:38	6:13	7:17	8:59	10:42
Borosberend				10:14	12:22	3:46	6:18	7:22	9:04	10:47
Köröskocsoba				X 10:33	X 12:46	X 4:05	X 6:37		X 9:01	
Haromalmás ...				10:44	1:00	4:15	6:47			
Bonczafalva ...				X 10:55	X 1:13	4:25	X 6:57			
Honczó ...				11:13	1:22	4:34	7:06			
Vojkafalva ...				X 11:25	X 1:36	4:46	X 7:18			
Acfalva ...				11:32	1:44	4:53	7:27			
Talács ...				11:47	Δ 1:57	5:06	X 7:51			
Halmagyecské				11:58	2:10	5:17	8:01			
Nagyhalmagy				12:17	2:28	5:34	8:21			
Ócsa (48. örház)					X 2:43	X 5:47	X 8:35			
Alvácza ...				10:17	12:39	2:55	5:57	8:15		
Birtin ...				10:25	Δ 12:50	3:08	6:08	X 8:57		
Körösbánya ...				10:35	1:04	3:25	6:21	9:11		
Bród ...				10:49	1:19	3:45	6:39	9:25		

Bród-Arad.

Allomások		Szem. V. 131	Mot. V. 113*)		Mot. V. 119*)	Mot. V. 103a	Szem. V. 153	Mot. V. 121*)
		I. II. III.	I. II. III.		II. III.	I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.
Bród...	Ind.		reggel		d. e.	d. u.	d. u.	d. u.
Körösbánya			3:00	5:50	10:17	1:40	2:40	4:36
Birtin			3:13	6:03	10:34	1:53	2:55	4:47
Alvácza			Δ 3:28	X 6:11	X 10:45	X 2:01	3:07	5:00
Ócsa (48. örház)			3:37	6:21	10:56	2:09	3:17	5:11
Nagyhalmagy				X 6:28	X 11:05	—	—	X 5:20
Halmagyecské			3:53	6:39	11:18	2:28	3:36	5:35
Talács			4:13	6:53	11:35	2:41	3:52	5:54
Acfalva			X 4:28	X 7:01	11:48	X 2:50	X 4:01	X 6:05
Vojkafalva			4:41	7:11	12:03	2:59	4:15	6:20
Honczó			Δ 4:53	X 7:16	X 12:10	X 3:08	X 4:21	X 6:26
Bonczafalva			5:06	7:26	12:39	3:15	4:41	6:46
Haromalmás			X 5:21	X 7:31	X 12:46	—	X 4:48	—
Köröskocsoba			X 5:35	7:41	12:59	X 3:26	4:59	—
Borosberend			X 5:48	X 7:48	X 1:11	—	X 5:10	—
Borossebes			X 5:58	X 7:51	X 1:16	—	—	—
Borossebes			5:40	8:03	1:34	3:45	5:27	—
Barza			5:42	8:05	1:39	3:47	5:32	—
Repszeg			X 4:11	X 6:18	X 1:52	—	X 5:44	—
Bokszeg-Bél			4:20	8:22	2:02	—	5:55	—
Tamánd			4:30	8:39	2:15	X 4:06	6:13	—
Borosjenő	ér.		X 4:37	8:37	X 2:24	—	X 6:22	—
Borosjenő	in.		4:53	8:50	2:42	4:22	6:35	—
Apatelek			4:55	9:02	2:47	4:28	6:45	—
Tornova			5:05	9:12	2:59	X 4:33	6:55	—
Csigérszöllős			5:18	9:25	3:16	Δ 4:43	7:08	—
Pankota			X 5:30	X 9:37	X 3:32	—	Δ 7:20	—
Muska-Magyarid			5:33	9:45	3:41	4:58	7:33	—
Világos			5:47	9:51	3:49	X 5:03	7:41	—
Erdőskerék			5:56	10:02	3:59	5:11	7:54	—
Újszentanna ér.			X 6:09	X 10:14	X 4:16	—	X 8:10	—
Újszentanna in.			6:17	10:22	4:25	5:27	8:18	—
Zimándújfalv.			6:18	10:27	4:32	5:29	8:29	—
Otvenes			6:40	10:45	4:59	X 5:43	8:42	—
Arad			6:55	X 10:51	X 5:16	—	X 8:50	—
			7:15	11:09	5:30	6:02	9:05	—

Ne mulassza el senki Nassan R.

eső- és napernyő üzle-
tét Szabadság-tér 19.
felkeresni, ahol a párisi
ujdonságok és a legújabb
divatu saját készítményű
nap- és esernyők a legjutá-
nyosabb árakon kaphatók.

Javításokat és áthúzásokat a
legolcsóbb áron eszközök.

Kiváló tisztelettel

Nassan R.

Aradon, Szabadság-tér 19. sz.

ALAPITTATOTT 1889-BEN

Várhoz László

uri és női cipész Arad, Weitzer Já-
nos-utca 2. szám. (Minorita-palota.)

A n. é. közönség szíves tudomá-
sára hozom, hogy a tavaszi idényre
már megérkeztek a bőrkülönleges-
ségek. Elvállalok a legújabb divat
szerint férfi-, női- és gyermek-
cipők készítését valamint Ortho-
péd-cipőket fájós lábakra. Megren-
delések 48 óra alatt eszközöltetnek.
Visszamaradt cipők jutányos áron
kaphatók. Becses pártfogást kér
a legmélyebb tisztelettel :-:

VÁRHOL LÁSZLÓ,

a legelső honvédező díszítőkészítője. 5109

Gara Miklós

saját készítményű cipőüzlete

Arad, Hunyadi-u. 3.

Tisztelettel értesítem Arad-
város és vidéke n. é. közönségét,
hogy a mai kor igényeinek megfelelő
legdivatosabb férfi, női és
gyermekcipő mintaraktárt
szerveztem be saját készítményű
cipőkből, hol raktáron tartok a
legkényesebb igényeknek is meg-
felelő árú, rendkívüli olcsó árak
mellett. Rendelések 24 óra alatt
elkészíttetnek. Orthopéd cipőket szak-
szerűen készítek. Kérem a n. é.
közönséget, szíveskedjen meg-
győződést szerezni cipőim izléses
kiállításáról, jóságáról és olcsóság-
áról. Szíves támogatást kér

Gara Miklós.

Kérem kirakatom megtekintését.

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő
ablakredőnyök gyári rak-
tára, valamint valódi

lignum sanctum- tekegolyók és bábuk

legjutányosabb árakban
kaphatók:

Zimmermann Ignác

norinbergi, díszmű és játé-
kárú üzletében 1871

ARAD, Szabadság-tér 21.

NE FOGADJON EL MÁ-A-AST!

CSAK ORIAS FEDAK- CIPŐKRÉMET 30 FILÉRENT

Arad sz. kir. város központi választmányától.
11—1912. kpv.

Hirdetmény.

Az aradvárosi választó kerület-
ben az országgyűlési képviselő
választóknak a folyó évben kiiga-
zított és az 1913. évben érvényes
bíró ideiglenes névjegyzéke ellen
beadott felszólamlásokra hozott ha-
tározatok az 1899. évi XV. t. c.
147. § a szerint folyó évi július
hó 20-tól, 30-ig bezárólag a város-
ház emeleti tanácstermében a hiva-
talos órák alatt kitétetnek.

Szabadságában áll azt bárkinek
megtekinteni, s a hozott határoza-
tok ellen a közszemlére kitével
napjától számított 10 nap alatt
bárkinek, azoknak pedig, akiknek
a határozat kézbesített, a kéz-

besítés napjától számított 10 nap
alatt a m. kir. Kuriához felelőbeze-
s-e. élni.

A felelőbezés a város polgár-
mesterénél nyújtandó be.

Arad szab. kir. város központi
választmányának 1912. évi július
hó 2 napján tartott üléséből.

Varjassy Lajos s. k.
polgármester,
központi vál. elnök.

Nagymennyiségű maculatura eladó.

Földes Kelemen

orvosi laboratóriuma ARADON.

Végez vizelet, köpet, bélsár, vér, gyomortartalom
vizsgálatokat. Wassermann-féle **Lues reactiót** Malia-
ria plasmodium kimutatását, Vidal Ficker Tiphus, Para-
tiphus (Puritus) lumbalis, pleurális abdominalis folya-
dékok vegyi bacterologicus és cytologicus vizsgálatait.

Toroklepedék, orrválladék, diphteria, szem- és fül-
válladék bacterológikus vizsgálata. Spirocheta palida ki-
mutatása Sperma vizsgálata (azoosperma) Korszövettani
vizsgálatok stb.

Elfogadunk vizsgálatokra viz, talaj, liszt,
kenyér, hus, kol-
bász, tej, vaj, zsír, bor, cognac s más szeszes italok
ecet, mesterséges tápszerek, piperecikkek, fűszerek, pet-
róleum stb.

Az orvosi laboratórium vizsgálatait **Dr. Lukács
Jenő** és **Dr. Pozsgay István** orvos urak míg egyéb
chemiai vizsgálatokat **Dr. Netzasek Adolf** v. állami
vegyész fogja végezni.

2201

Mindennemű felvilágosítással készséggel szolgálunk.

A forró nyári napsugarak ellen
legjobban megvéd a valódi háziiparilag készített

vászon és nád ablak roletták

pat. amerikai vagy zsinór huzattal.

Gyönyörű minták. Csoda olcsó árak.

Négyzett méterje már 3 koronától. Himzett rolet-
táknak nagy választék. Tessék ajánlatot kérni.

1431

Fried Ferenc

Arad, gróf Apponyi Albert-ut 15—16.

épület és portál üvegezési vállalat.

Telefon 909.

Telefon 909.

Nem rovatban minden szöveg egy-
esetben belvitelének ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 22.
Kiadóhivatali telefon: 154. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útján is küldendők — a szövegben a szöveg előír — vagy levélbéllyegekben. Tudakosodásul a hirdetés száma mindenkor közzendő. Levélbeli megkereséseknél, (a jelölt leveleket kivéve) felvilágosítással szöveg a kiadóhivatal, és esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetéseket díja a szöveg száma szerint számított. Minden szöveg 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a kéziratban előtérrel jelszóra jelszóra. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetést a kiadóhivatal kiválasztja díjtalanul megismerkedni. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jellege alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettség semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül címszettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Margithám

Anna ön egy csókot?? Oh igen, de csak ha Anna-papíron kér meg erre, kaphatja Juhásznál! 3487

Gummi elkek

legfinomabb minőségben Vojtek és Weismál. 1-5251

INGATLAN.

Központi ingatlan- 491

forgalmi iroda Aulich Lajos-utca 2. Tyitán Testvérek, ahol a legszolidabban lesz lebonyolítva házak, földbirtokok, szőlőbirtokok eladása és vevése. Ugyanígy kieszakozól pénzkecskőnőket házakra, földekre és mindennemű ingatlanokra, a legelőnyösebb feltételek mellett.

Tőkebefektetésre

ajánlom 100%-ot jövedelmező, 15 évig adómentes Álmos-utcai (Máv. fűtőház mellett) bérházaim megvételét. Értekezhetni: Codilla építész irodájában. József főherceg-ut 19. szám alatt. 2741

Családi urt ház

adómentes, nagy gyümölcsös, termő szőlővel s virágos kerttel eladó. Értekezhetni Demeter-utca 92. 4419

Szőlőmely

(Heurwurm) ellen legbiztosabban mentheti szőlőtermését 1 1/2%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek” permetezése által. Vojtek és Weisz. 1-5251

ALKALMAZÁST NYER.

Szoportatón dajkát keresek.

Domány, Szabadság-tér 16 II. emelet. 4448

Tanulóleányok

heti fizetéssel felvételnek az Aradi nyomdarszvénytársaság könyvkötészetében.

ALKALMAZÁST KERES.

Ügyes varrónő

elvállal fehérnemű és ruha varrást a legizlésebb kivitelben. Halmi Juliska, Árpád-tér 8. 4422

Lakásomon

elvállalok mosást és vasalást, esetleg a házhoz is megyek. Tudakolni házfelügyelőnél, Boeska-tér 8. 4444

Ispáni vagy raktárnoki

állást keresek, esetleg csak a nyári időnyre. Cím a kiadóhivatalban. 4448

KIADÓ LAKÁS.

2 szobás

új utcai lakás vízvezeték és villanyvilágítással és egy cipész és szabó műhelynek alkalmas helyiség augusztus 1-1-re Orci-utca 17. szám a. kiadó. 4326

Egy modern 3 szobás

lakás, fürdőszoba és hozzátartozó mellékhelyiségekkel, augusztus 1-re kiadó. Weitzer J. u. 14. 4445

Simay-gőzfürdőben

butorozott szobák kiadók. 4852

Andrássy-tér

21. szám alatt az I. emeleten 8 szobából álló utcai lakás orvosnak, ügyvédnek vagy hivatalnak azonnal, esetleg november 1-től kiadó. Bővebbet Kereskedelmi Banknál.

Az Andrássy-téren

az első emeleten takarékpénztárnak, vagy más intézetnek — esetleg divatszalonnak — alkalmas utcai lakás kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Kopott parket

tűkőrfényes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pastájával dörzsöli fel. 1-5251

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Kristály

szivarka-hüvely 100 darab 20 fillér; „Fregoli” szivarkahüvely 100 darab 32 fillér. Pichler Sándor papírkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. 2551

Hiss tudja már ön is?

hogy a legcsinosabb és legtartósabb saját műhelyben készült kész férfi, női és gyermekcipők jutányos árárt kaphatók az Aradi cipészek termelő szövetkezeténél Aradon, Szabadság-tér 14. szám alatt. 6674

Kiadó

szalon luszter, gyermekágy és egyéb darabok. Cím a kiadóhivatalban. 4437

Egy alig használt

beteg szállító kocsis és egy hordszék, jutányos áron eladó. Gróf Apponyi-körút 2. sz. földsz. 2. 4358

Gyalogos önkéntesi

teljes felszerelés, jutányos áron eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Megjelent

Tolnai Világtörténelmének IX. kötet; Tolnai Világtápiát összes kedvezményekkel, bérletben és egyenként házhoz szállítja, újszintén egyéb folyóiratokat és divatlapokat Krausz Paulin, Színház-épület. Üzlet-mben intelligens leány állandó alkalmazást nyer. 4481

Nappal elegáns fotel

éjjel kényelmes ágy, a szab. Szopper-zsölyve kapható, már 105 koronától kezdve, továbbá divánok, ottománok I. és III. részű matracok, összecsukható vaságyak, gyermek-ágyak, levarott szalmazsákok legolcsóbb bevárálási forrása Reiner J. Gyula kárpitos és díszítőnél. Lázár Vilmos-utca 1-2. sz. 4363

Johan Maria Farina

valódi kölni viz aradi főraktára Róna Jenő kefe-, pipere-, illatszer- és bórdíszműáru üzletében, eredeti gyári áron lesz árusítva. 8291

Leltározás után

tulhalmozott raktár folytán, vendéglői üveg- és porcellán-cikkeket, vásár alkalmából, gyári beszerzési áron árusítom ki. Süti J. zsefné, Forrai-utca 2/c. Telefon 478. sz. 4261

Vanílió

egy zacskó ára 10 fillér, teljesen pótol egy rud legfinomabb vaníliát, alkalmazása azonban sokkal egyszerűbb és sokkal kiadóbb. Süti-por Baking Powder, finom tészták készítéséhez. Németországban, Angliában és Franciaországban nem élesztőt, hanem Baking Powdert használnak. Egy zacskó ára 10 fillér. Földes Kelemen gyógyszerháza Arad. 1224

Benzin locomobil

12 HP. teljesen jó karban, jótállás mellett jutányos áron és kedvező feltételek mellett, azonnal eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt Vostinar Istvánné cég Világos. 4351

KÜLÖNFÉLE.

Fényképezési gépek

és felszerelések, bármilyen gyártmány, javítását és átalakítását szakszerűen, legjutányosabb áron, felelősséggel elvállalunk Ascher Ferenc és Társa műszerészeti üzlet Arad, Deák Ferenc-u. 30. 4121

Ügyes kárpitos 1311

ajánkozik e szakmába bármely kárpitos munkák pontos és kifizető elvégzésére, úgy saját műhelyben, mint házakhoz is, legolcsóbb árák mellett. Vidékre árfelemelés nélkül. Stáhl M., Thököly-tér 7. sz.

Poloskairást

eredményesen Lovas Károly lakástisztító vállalkozó eszközöl. Telefon 789. 4187

Raktár vagy műhelynek

alkalmas utcai helyiségek kiadók. Wesselényi-utca 1. 4365

Virágok és rózsák

élősdie és bolhái ellen használjon 20%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek.” Siker biztosítva. Vojtek és Weisz, Arad. 1-5251

Diamant Jenő

Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben) épület és díszmű bádigos munkákat legjutányosabban készít úgy helyben, mint vidéken. 3951

A legfinomabb

és legzamatósabb rumot készíthetjük pár perc alatt a Földes-féle rumessentlából. Köztudomású dolog, hogy a legelőkelőbb urházaknál ezt a rumot használják, mert teljesen egyenértékű az importált rumokkal. Egy literre való adag 80 fillér. Finom francia és német gyártmányú likőrössentlák, melyekkel a legfinomabb, páratlan zamatú és színű likörök állíthatók elő, üvegenként 50 fillér és 1 korona. Földes Kelemen gyógyszerháza Arad. 1224

Kerti vetemények

saláta, káposzta bolhái és élősdie ellen legbiztosabban a 20%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek.” Vojtek és Weisz Arad. 1-5251

!!GAZDAKÖZÖNSÉG SZÍVES FIGYELMÉBE!!

Zsákok és géptakaró ponyvák jó minőségben olcsón beszerezhetők

BRAUN MIKSA cégnél

Aradon, Boros Beni-tér 2. sz.

Minta és árajánlat bérmentve.

Telefon 594. sz. 4345

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

ÜZLETEK.**Egy jóforgalmu**

vendéglő, nagy nyári kerthelyiséggel, családi okok miatt, azonnal eladó. Cím a kiadóban. 4381

OKTATÁS.**Javítóvizsgára**

sikeresen előkészít VII-ik reálista. Enyedi. Weitzer J.-u. 17. 4438

Szép fogakat

ápolni kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weiss Dentoilin fogorvosa. 1-5251

Taxameteres

Bér-autók
Telefonszám
816
2681
Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

2111

Zálogház-

ból arany, ezüst és ékszerek

Farkas Streicher J. cégnél

Arad, Tökös-ter 1. sz. 3821

Házlebontás miatt üzletemet

Deák Ferenc-utca 7. sz.
alá helyezem.

A raktáron levő villamos
osillár és lámpákat leszállított árban adom el.

Diamant Ferenc

villamos szerelő. 3161

Tégla eladó

4423

Drosnyák Gyula kur-
tici-uti téglatelepen.

Érdeklődni lehet ugyanott és
Borona-utca 46. szám alatt.

**Legjobb
kerékpárok**kedvező fizetési
feltételek mellett

kaphatók.

1671

Kalmárnál

Salacz-utca.

Pathefonok

és Pathe-lemezek, a legújabb fel-
vételek, kedvező fizetési feltételek
mellett kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.
a Fehér Kereszt-tel szemben. 3741

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

183922—1912. szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet az
aradi üzletvezetőségi épület összes építési munkáinak biztosítására.

A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályá-
zati és a munkák végrehajtásához kötött egyéb feltételek, Budapesten, a magyar
királyi államvasutak igazgatóságának magas építészeti ügyosztályban (VI. Teréz-
körút 56. sz. III. em. 14. ajtó) továbbá az aradi üzletvezetőségnek Aradon a hivatalos
órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1912. évi augusztus hó 3-ának déli 12 óráig nyuj-
tandók be alulírott igazgatóság építési és pályafenntartási főosztálya titkárnál (Buda-
pesten, VI. ker. Teréz-körút 56. sz. II. em., 10. ajtó). Az ajánlatok egy korona, az
ajánlat mellékletétől ívenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő
felirattal nyújtandók be:

„Ajánlat az Aradon létesítendő üzletvezetőségi épület összes építési munkáira.”
Ajánlat csakis a kiraszi művelethez tartozó költségvetésben felsorolt összes
munkákra tehető.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1912. évi augusztus hó 2-án
déli 12 óráig az ajánlati végösszeg 250.000 koronáig terjedő része után 5% azaz
öt százalék, az ezen összeget meghaladó érték után 2% azaz két százalék bant-
pénz gyanánt teendő le a magyar királyi államvasutak központi főpénztárána (Buda-
pesten, VI. ker. Andrassy-ut 75. sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letételekre
alkalmas magyar értékpapírokban.

A bantpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.
Az értékpapírok a budapesti Áru és értéktőzsdén legutóbb jegyzett árfolyam
szerint számíthatnak, de névértékén felül számításba nem vétetnek.

Poszt útján beküldött ajánlatok és bantpénzek térti bevétel adandók fel.
A magyar királyi államvasutak igazgatósága előtt ismeretlen ajánlattevők
kötelesek a szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és ipar-
kamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Oly ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes
képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat
megnevezni és annak képesítését igazolni.
Budapest, 1912. évi július havában.

Posta-**csomag feladási**

és

utalványkönyvek

egész vászonkötésben, arany címnyomással
kaphatók 1 korona 50 fillérért az

Aradi Nyomda R. T.

nyomdájában József főherceg-ut 22. sz.

Üzletáthelyezés!

Igen tisztelt vevőim és a nagy közönség szíves
tudomására hozom, hogy varrógép, kerékpár

és gramofon üzletemet augusz-
tus hó 1-én Szabadságtér 5-6.
számu saját házba helyezem át.
Ez alkalomból tulhalmozott árukész-
letem folytán az összes raktáromon
levő Kerékpárokat, alkatrésze-
ket és gramofonokat gummi,

lámpa, csengő stb. meglepő olcsó
árakban árusítom el.

További szíves pártfogást kér:

HAMMER VILMOS

műszerész 4366

Szabadság-tér 7. szám.

Kérem a cégre ügyelni!

Átköltözők figyelmébe
ajánlom; hogy **használt**
butort veszek a legmaga-
sabb árban, u. m. háló-,
ebédlő- és szalonberendezé-
seket, ugyancsak egyes da-
rabokat is, nemkülönben a
legolcsóbb árak mellett áru-
sitok új és használt butorokat.
Egy **könnyű féderes**
kocsi egy és két lóra
és **National ellenőrző**
pénztár eladó. 4082

Roth butorvétel
és eladása

Asztalos Sándor-utca 5.

Kérem a cégre ügyelni!

Legcélszerűbb szab.

jég-szekrények

minden nagyság és kivitelben, ugyancsak
háztartási, vendéglői és nagy hűtőkör-
gyári áron kaphatók

Husserl Manó

jég-szekrény gyárában

Arad, Szent Pál-utca 11. szám

Mintaraktár

Deák Ferenc-utca 8. (Kalap-Bazár mellett)

Különlegesség szénsav és légnyomású
sörkímérő szekrényekben. 3411

467—1912. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó
az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értel-
mében ezennel közhírré teszi, hogy
az aradi kir. törvényszéknek 1911.
évi 13812 számu végzése követ-
keztében dr. Grozda Aurél ügyvéd
által képviselt Déznai takarékpénztár r.-t. javára 300 kor. s jár.
erejéig 1911. évi szept. hó 14-én
foganatosított kiegészítési végre-
hajtás útján felülfoglalt és 1255
koronára becsült következő ingó-
ságok, u. m.: butorok, szőnyegek,
képek nyilvános árverésen el-
adatnak.

Mely árverésnek a körösökényi
kir. járásbíró 1911. V. 249/5 sz.
végzése folytán 300 korona tőke-
követelés, ennek 1911. évi már-
cius hó 1. napjától járó 6 % ka-
matok 1/3 % váltódíj és eddig ösz-
szesen 89 korona 65 fillérben
bíróilag már megállapított költ-
ségek erejéig Menyháza, adós
lakásán leendő megtartására
1912. évi július hó 22-ik nap-
jának d. e. 10 órája határidőül ki-
tűztetik és ahhoz a venni szándé-
kozók ezennel oly megjegyzéssel
hivatnak meg, hogy az érintett
ingóságok az 1881. évi LX. t. c.
107. és 108. §-ai értelmében kész-
pénzfizetés mellett, a legtöbbet
ígérőnek, szükség esetén becsáron
alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő
ingóságokat mások is le- és felül-
foglaltatták és azokra kiegészítési
jogot nyertek volna, ezen árverés
az 1881. évi LX. t. c. 120. §. ér-
telmében ezek javára is elrendel-
tetik.

Körösökény, 1912. évi július
hó 5. napján.

Walder Izso

4440

k.r. bír. végrehajtó.

Aradi NyomdaRészvénytársaság
készít**névjegyet**

elefántcsontpapíron
= nyomva =

divatos kivitelben.

Elsőrendű mész, cement, gipsz

és mindennemű építési
anyag olcsóbb mint
bárhol. Megrendelé-
sek gyorsan és pontosan
intéztetnek el. 1681

Virág Kálmán

építési anyagraktára
Arad, Erzsébet királyné-körút 59.

Varrónő

aki alsó és felső ruha
és ágynemű varrást
tökéletesen érti és
önállóan dolgozni tud
állandó alkalmazásra

felvétetik

folyó hó augusztus
1-re teljes ellátás vagy
fixfizetésre.

Garai butorraktárában

Karolina-utca. 4429

Hirdetés.

A borossebesi V. Urbéresek tulajdonát képező termés
kőbánya három évre bérbe kiadó.

A bérbeadás nyilvános árverés útján f. hó 16-án d. e.
9 órakor fog a borossebesi község házában megtartatni.
Árverelési feltételek a Borossebes V. Urb. község elnökségénél
és az előjárásánál tudhatók meg.

4445

A V. Urb. község elnöksége.

Figyelem!

Értesítjük a birtokos és gazdaközönséget, hogy a

cséplési idényre

módunkban van azon-
nal szállítani 2 kész-
let gőzcséplő 4-es,
3 készlet 6-os és 8
készlet 8 lóerőst, ugy-
szintén több benzin-
cséplő garnitúrát és
motorokat legolcsóbb
és kedvező részlet-
fizetési gyári árak
mellett.

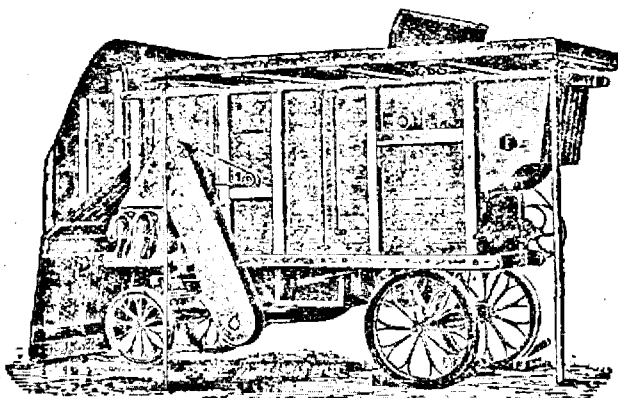
Tisztelettel

Burza Testvérek

gazdasági gép- és vasnagyerkeskedése,
a „Nicholson” gépgyár ker. képviselője

8621

Arad, Boros Beni-tér 1.

Asztalos műhely áthelyezés!

Van szerencsém a n. 6. közön-
ség tudomására hozni, hogy

műbutor asztalos műhelyemet

Wesselényi-utca 33. sz. alá

helyeztem át.

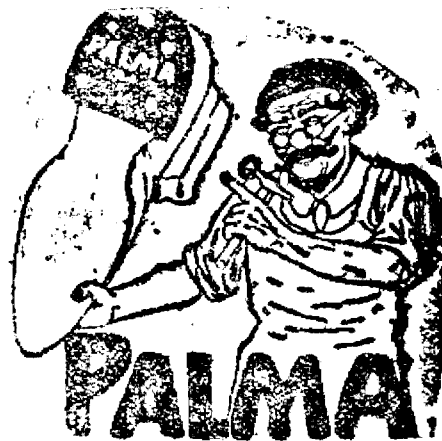
A n. 6. község további párt-
fogásáért esedez:

Szőke János,

műbutor asztalos. 4265

A mesterdalnok...

Cipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van 8681

kaucsuk-sarok.

BATISTRUHÁK,

DIVATBLUZOK,

VÁSZONALJAK,

PONGYOLÁK,

LÜSTER ÉS SELYEMKÖPENYEGEK,

LEÁNY GYERMEK RUHÁK

RENDKIVÜL NAGY VÁLASZTÉKBAN

RADÓ GYULA.

ÚJ DIVATÁRUHÁZA ARAD.

szabott árak.

TELEFON 238. SZÁM.

Aradi Nyomda részvénytársaság könyvnyomdája, könyvkötészete és betűtűmőrtődéje.